

Sygn. akt XXV C 12/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2024 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Tomasz Gal
Protokolant:	stażysta Adam Darnikowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 lutego 2024 r. w Warszawie

sprawy z powództwa (...) S.A. w Ł.

przeciwko Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w W.

o zapłatę

1. Oddała powództwo,
2. Ustala, że strona pozwana wygrała niniejszą sprawę w całości, pozostawiając wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt XXV C 12/23

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł., pozwem z dnia 30 grudnia 2022 r. (data nadania – k. 334) skierowanym przeciwko **pozwanej Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w W.** żądała zasądzenia na jej rzecz od pozwanej kwoty 3.250.187,61 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 18 lipca 2019 r. do dnia zapłaty - tytułem zwrotu kwoty zapłaconej przez powódkę na rzecz pozwanej w dniu 17 lipca 2019 r. z zastrzeżeniem zwrotu na mocy art. 411 pkt 1 k.c.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że działając na podstawie art. 40 i 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2020 r., poz. 818, dalej jako „ustawa wdrożeniowa”) Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (dalej: „PARP”) ogłosiła w 2015 roku konkurs nr 1 w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój: „Działanie 3.2 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R, Poddziałanie 3.2.1 Badania na rynek.” Przedsiębiorstwa, które były zainteresowane uzyskaniem wsparcia publicznego na realizację planowanych projektów mogły składać wnioski o dofinansowanie w ramach powyższego programu od dnia 31 sierpnia 2015 r. do dnia 28 października 2015 r. Powódka złożyła wniosek dotyczący projektu pt.: „(...)”. Celem zgłoszonego projektu było wdrożenie do produkcji innowacyjnych produktów w postaci unikalnych w skali światowej analizatorów hematologicznych w technologii 5-diff wraz z dedykowanymi odczynnikami w technologii bezcyjankowej oraz analizatorów biochemicznych nowej generacji z dedykowaną linią odczynnikową w oparciu o własne, autorskie konstrukcje wypracowane w toku przeprowadzonych przez powódkę w latach 2010-2015 prac B+R. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie całkowita wartość projektu miała wynosić (...) zł, wydatki kwalifikowane - 33.496.100,00 zł, zaś dofinansowanie ze środków europejskich -

19.997.660.0 zł. Pismem z dnia 10 maja 2016 r. PARP poinformowała powódkę o pozytywnym wyniku oceny projektu opisanego we wniosku.

Powódka podkreśliła, że w treści wniosku o dofinansowanie zostało wskazane, iż podwykonawcą prac w ramach projektu będzie (...), lub firma (...) - firmy specjalizujące się w technologii optycznej, mechanice precyzyjnej, elektronice i technologii tworzyw sztucznych. Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie zadania powierzone podwykonawcy miały istotne znaczenie dla osiągnięcia celów projektu.

Powódka podała, że w dniu 7 października 2016 r. strony zawarły umowę o dofinansowanie nr (...) na realizację projektu pt.: (...)Umowa została zawarta pod warunkiem złożenia przez powódkę do Instytucji Pośredniczącej (PARP) w terminie do dnia 16 marca 2017 r. wypełnionego formularza „Analiza zgodności projektu z polityką ochrony środowiska” wraz z dokumentacją wynikającą z wypełnionego formularza, w tym kopiami ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia oraz kopiami ostatecznego pozwolenia na budowę, sporządzonymi zgodnie z ustawą o ochronie środowiska oraz ustawą Prawo budowlane (jeśli dotyczy) albo dokumentów potwierdzających, że nie jest wymagane ich uzyskanie (jeśli dotyczy). Powódka złożyła wymagane dokumenty w dniu 28 lutego 2017 r. W dniu 28 kwietnia 2017 r. strony podpisały aneks do umowy, mocą którego dokonano zmiany terminu realizacji projektu na okres od dnia 15 kwietnia 2016 r. do 15 kwietnia 2019 roku.

W dniu 27 września 2017 r. PARP poinformowała powódkę o zaakceptowaniu trzech złożonych przez nią wniosków o płatność, z zastrzeżeniem, że należna powódce wypłata środków europejskich zostanie pomniejszona o wartość 25% korekty finansowej. Korekta ta dotyczyła płatności dokonanych przez powódkę na rzecz (...) W ocenie PARP, powódka popełniła nieprawidłowość polegającą na istotnej zmianie umowy zawartej w dniu 10 kwietnia 2016 r. z (...) dotyczącej dostawy know-how na wytwarzanie innowacyjnego analizatora hematologicznego i biochemicznego. Jakkolwiek powódka nie zgadzała się z tak określonymi podstawami nałożenia korekty finansowej, to PARP w dniu 2 października 2018 r. wydała decyzję administracyjną nr (...), obligującą do powódkę do zwrotu kwoty w wysokości 345 936,71 zł wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek bankowy powódki tj. dnia 19 lipca 2017 r. do dnia dokonania zwrotu. Powódka złożyła odwołanie od tej decyzji do Ministra właściwego ds. rozwoju, jednakże przed zakończeniem postępowania odwoławczego, w dniu 17 lipca 2019 r. zwróciła na rachunek PARP kwotę, dotyczącą tej korekty.

W dniu 22 marca 2018 r. powódka poinformował PARP - w trybie § 18 ust. 6 umowy - o wyniku swoich rozmów z (...), dotyczących braku wywiązywania się przez ten podmiot z umowy zawartej z powódką w dniu 10 maja 2016 r. Powódka przedstawiła PARP kilka propozycji zakończenia umowy z (...)z prośbą o wskazanie stanowiska co do możliwości ich zastosowania. Między stronami doszło w dniu 11 kwietnia 2018 r. do spotkania roboczego w siedzibie PARP. W czasie spotkania omówione zostały zasady zastąpienia (...) jako podwykonawcy w projekcie. Dodatkowo, przedmiotem rozmów była możliwość dokonania zmian w projekcie, polegających na ograniczeniu jego zakresu przy jednoczesnym spełnieniu kryteriów, określonych w Regulaminie Konkursu oraz ograniczenia zakresu rzeczowego projektu, pozwalające na wykonanie go do dnia 15 kwietnia 2019 r.

Podsumowując wyniki spotkania PARP wskazała na ryzyko braku zakończenia projektu do dnia 15 kwietnia 2019 r. i zobowiązała powódkę do:

- 1) przedstawienia harmonogramu działań projektowych, w układzie rzeczowym i finansowym, ze wskazaniem planowanych dat rozpoczęcia i zakończenia tych prac oraz informacji o możliwych ryzykach lub zagrożeniach,
- 2) przekazywania do PARP comiesięcznej informacji o stanie zaawansowania realizacji inwestycji (w ujęciu rzeczowym oraz finansowym), w tym przedstawienia postępów w stosunku do zaplanowanego harmonogramu prac,
- 3) w związku z postanowieniem § 19 ust. 10 Umowy o dofinansowanie, ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia w jednej (lub kilku) z form określonych w § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia

2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1161).

Pismem z dnia 15 maja 2018 r. powódka przedstawiła PARP propozycję rozwiązania opóźnień w realizacji projektu, oraz zakończenia projektu w terminie wskazanym w umowie polegające na ograniczeniu zakresu rzeczowego i finansowego projektu. Nadto, odwołując się do wymaganego przez PARP dodatkowego zabezpieczenia powódka zaproponował w swoim piśmie z dnia 15 maja 2018 r. ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w formie zastawu rejestrowego na posiadanych akcjach spółki (...) notowanej na rynku (...) do wysokości odpowiadającej kwocie zobowiązania wynikającego z umowy o dofinansowanie.

Pismem z dnia 5 czerwca 2018 r., PARP przedstawiła uwagi dotyczące wniosku o zmiany w projekcie, podnosząc że wartość kosztów kwalifikowalnych w zaproponowanej zmianie jest zbyt niska - nie może ona wynosić (jak zaproponowała powódka) 7,9 miliona złotych, ale musi przekraczać 10 milionów złotych. Równocześnie PARP nie ustosunkowała się do zaproponowanego przez powódkę dodatkowego zabezpieczenia prawidłowego wykonania umowy. Pismem z dnia 27 czerwca 2018 r. powódka przedstawiła zaktualizowany wniosek o zmiany w projekcie, uwzględniający uwagi PARP. W rezultacie modyfikacji wprowadzonych przez powódkę, całkowity koszt projektu miałby wynieść (...) złote, koszty kwalifikowalne wyniosłyby 11.653.496,00 złotych, zaś wartość dofinansowania wyniosłaby 6.906.652,00 złote.

Pismem z dnia 26 czerwca 2018 r., PARP poinformowała powódkę o zaplanowanej na 16-20 lipca 2018 r. kontroli projektu, prowadzonej zgodnie z art. 23 ustawy wdrożeniowej. Pismem z dnia 16 sierpnia 2018 r., w odniesieniu do wniosków powódki o zmiany w projekcie z dnia 15 maja 2018 r. oraz 27 czerwca 2018 r., PARP wskazała, że podjęła decyzję o wstrzymaniu weryfikacji wniosku o wprowadzenie zmian w umowie o dofinansowanie do czasu zakończenia działań pokontrolnych, realizowanych w związku z przeprowadzoną w dniach 17-19 lipca 2018 r. kontrolą realizacji projektu. W piśmie tym PARP oświadczyła także, że nie akceptuje zaproponowanego przez powódkę zabezpieczenia realizacji umowy o dofinansowanie w formie zastawu rejestrowego na akcjach spółki (...). Pismem z dnia 28 września 2018 r. (...) zwróciła się do PARP z prośbą o wskazanie przyczyn, dla których PARP odmówiła przyjęcia zabezpieczenia w formie zastawu rejestrowego na akcjach (...) S.A. Powódka wskazała, że w przypadku podtrzymania przez PARP stanowiska, odmawiającego przyjęcia zabezpieczenia na akcjach (...) S.A., Beneficjent zaproponuje ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w formie przewłaszczenia lub zastawu na zapasach magazynowych Spółki (...) S.A. Na wskazane pismo PARP nigdy nie odpowiedziała.

Powódka podkreśliła, że w toku kontroli, w dniu 17 lipca 2018 r., członkowie zespołu kontrolującego PARP poprosili o okazanie im dziennika budowy wydanego na podstawie pozwolenia na budowę nr (...) z dnia 03 lipca 2013 r. Wniosek ten wynikał z obserwacji, że na placu przy ul. (...) w L. - wskazanym we wniosku o dofinansowanie jako miejsce realizacji projektu - trwają prace budowlane. Osoba reprezentująca powódkę odmówiła przekazania tego dziennika budowy wskazując, że dziennik budowy dotyczy innej hali produkcyjnej niż zaplanowana w ramach kontrolowanego projektu.

Wraz z pismem z dnia 8 października 2018 r. PARP przekazała powódce Informację pokontrolną, której treść wskazywała na nieprawidłowości w realizacji projektu polegające m.in. na rozpoczęciu budowy hali produkcyjnej tj. jednego z zadań harmonogramu rzeczowo-finansowego projektu, w dniu 20 października 2014 r., tj. przed złożeniem przez powódkę wniosku o dofinansowanie co na podstawie § 16 ust. 2 akt 12 Umowy (uwzględniając regulacje § 5 ust. 1 i 2 Umowy), umożliwiło PARP rozwiązanie zawartej z powodem umowy. W ocenie PARP rozpoczęcie projektu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie sprawia, że pomoc publiczna została udzielona nienależnie ponieważ nie został spełniony efekt zachęty zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. W związku ze zgłoszonymi przez powódkę zastrzeżeniami, PARP wraz z pismem z dnia 19 listopada 2019 r. przekazała powódce ostateczną (w rozumieniu art. 25 ust. 8 ustawy wdrożeniowej) Informację pokontrolną. W treści ostatecznej Informacji pokontrolnej Zespół kontrolujący wskazał, iż podtrzymuje stanowisko, że obiekt budowlany, jaki miał powstać na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę nr (...) z dn. 03.07.2013 r. oraz pozwolenia zamiennego nr (...) z dn. 09.12.2014 r. jest tożsamy z obiektem, jaki miał powstać w ramach realizacji kontrolowanego projektu, tj. hali

produkcyjno - magazynowej dla analizatorów i odczynników hematologicznych i biochemicznych. Zdaniem powódki zespół kontrolujący PARP pominął wszystkie relewantne zarzuty jakie powód zgłosił wobec Informacji pokontrolnej.

W piśmie z dnia 12 marca 2019 r. PARP oświadczyła, że działania kontrolne projektu, prowadzone w dniach 17-19 lipca 2018 r. zostały zakończone. W ocenie powódki takie stanowisko PARP było pozbawione podstaw, ponieważ zgodnie z afirmowanym przez PARP przepisem art. 25 ust. 11 ustawy wdrożeniowej, działania kontrolne zakończyły się niemal 5 miesięcy wcześniej, tj. w dniu 19 listopada 2018 r., gdy przekazano powódce ostateczną Informację pokontrolną.

W dniu 16 kwietnia 2019 r. powódka odebrała pismo PARP, datowane na dzień 10 kwietnia 2019 r., obejmujące oświadczenie w przedmiocie odmowy udzielenia zgody na zmiany w projekcie zaproponowane przez powódkę. Jako przyczyny braku zgody PARP podała wyniki przeprowadzonej kontroli oraz okoliczność, że projekt po wprowadzeniu wnioskowanych zmian nie spełniłby dodatkowo obligatoryjnych warunków merytorycznych. W dniu 24 kwietnia 2019 r. powódka odebrał pismo PARP datowane na 18 kwietnia 2019 r., obejmujące oświadczenie o rozwiązaniu przez PARP Umowy o dofinansowanie nr (...)z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia. Jako podstawę oświadczenia PARP wskazała postanowienia § 16 ust. 1 w związku z § 16 ust. 2 pkt 2, 3, 5, 6, 9 i 12 umowy.

Powódka w piśmie z dnia 8 maja 2019 r. zakwestionowała podstawy oraz legalność oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, wskazując przy tym, że odmawia zwrotu środków, wypłaconych na podstawie umowy o dofinansowanie. Pismem z dnia 17 lipca 2019 r. powódka zawiadomiła PARP o dokonaniu zwrotu dofinansowania z odsetkami z zastrzeżeniem ich zwrotu na podstawie art. 411 pkt. 1 k.c. Do czasu złożenia przez PARP oświadczenia o wypowiedzeniu Umowy o dofinansowanie, na podstawie złożonych wniosków o płatność powódka otrzymała należną jej zgodnie z umową o dofinansowanie kwotę 2.834.746,61 zł.

Przedstawiając argumentację prawną powódka wskazała, że istotne znaczenie w procesie wykonywania umowy o dofinansowanie przez PARP miały ustalenia przyjęte przez zespół kontrolujący PARP, przedstawione w ostatecznej Informacji pokontrolnej. Treść tych ustaleń została następnie przeniesiona przez PARP do oświadczenia z dnia 18 kwietnia 2019 r. o rozwiązaniu umowy. Powódka zwróciła przy tym uwagę, że PARP w sposób oczywiście sprzeczny z § 18 ust. 7 umowy wstrzymała procedurę oceny wniosku powódki o dokonanie zmian w umowie. W kwestii rzekomej niezgodności projektu z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 powódka powołała się na stanowisko prawne prezentowane w orzecznictwie sądów administracyjnych (w tym wyrok NSA z dnia 16 czerwca 2021 r. sygn. akt I GSK 370/21) wskazując że co do zasady pomoc publiczna wywołuje efekt zachęty wówczas, gdy wniosek o dofinansowanie projektu zostanie zgłoszony przed rozpoczęciem prac. Efekt zachęty zachodzi, gdy wnioskowana pomoc doprowadzi do zmiany zachowania przedsiębiorcy, na przykład w taki sposób, że angażuje się on w dodatkową działalność, której nie podjąłby bez pomocy lub którą podjąłby w ograniczonym, lub innym zakresie czy miejscu. Dlatego też zgłoszenie wniosku po podjęciu jakichkolwiek działań związanych z realizacją projektu wymaga zbadania czy przeprowadzone prace spowodowały, że inwestycja staje się nieodwracalna nie niweczy efektu zachęty objęcie projektem takich robót budowlanych, które dotyczą uprzednio wybudowanego budynku. Powódka podkreśliła, że PARP formułując Informację pokontrolną zignorowała okoliczność, iż projekt objęty umową o dofinansowanie nie mógł być zrealizowany na podstawie pozwolenia na budowę nr (...) z dnia 3 lipca 2013 r. ponieważ powódka musiała jeszcze uzyskać nową decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach (decyzja Prezydenta Miasta L. z dnia 19.01.2017 r.) oraz deklarację Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w (...) z dnia 24.02.2017 r., jak również ostateczną zamienną decyzję o pozwoleniu na budowę nr (...) z dnia 22.02.2017 wydaną przez Prezydenta Miasta L.

Powódka podkreśliła, że w dacie oceny spełniania warunku określonego w § 4a umowy o dofinansowanie oraz w dacie oceny wniosku powódki z dnia 31 marca 2017 r. o dokonanie zmian w umowie o dofinansowanie PARP prezentowała tę samą wykładnię przepisu art. 2 pkt 23 i art. 6 ust. 1 i 2 Rozporządzenia 651/2014, która konsekwentnie prezentuje powódka. PARP, w pełnej świadomości okoliczności faktycznych i prawnych - w tym tego, że pierwotna decyzja o pozwoleniu na budowę została wydana w dniu 13 lipca 2013 r. - uznała w 2017 r. po przeprowadzeniu oceny dokumentów przedstawionych przez beneficjenta, że doszło do ziszczenia się warunku określonego w § 4a umowy o dofinansowanie, a pomoc udzielona na realizację projektu jest zgodna z mającymi zastosowanie przepisami prawa unijnego oraz krajowego.

Zdaniem powódki w toku kontroli projektu PARP naruszyła przepisy art. 25 ust. 5 i 8 ustawy wdrożeniowej. Zgodnie z tymi przepisami PARP miała obowiązek rozpatrzyć wszystkie zarzuty, przedstawione przez powódkę wobec pierwotnej Informacji pokontrolnej (przekazanej powódce w dniu 8 października 2018 r.), czego nie uczyniła.

Jeden z zarzutów, od których oceny PARP odstąpiła, dotyczył braku możliwości wprowadzania PARP w błąd co do okoliczności związanych z rozpoczęciem projektu, skoro powódka przekazała PARP w 2017 r. kompletne dokumenty i wyjaśnienia wskazujące, że roboty budowlane zaplanowane we wniosku o dofinansowanie nie mogły się rozpocząć przed 2017 rokiem - a zatem w okresie ponad wszelką wątpliwość późniejszym, niż data złożenia wniosku o dofinansowanie.

Uwzględniając powyższe argumenty powódka podniosła, że z naruszeniem postanowienia § 15 ust. 1 i ust. 9 umowy o dofinansowanie oraz naruszeniem art. 25 ust. 5 i 8 ustawy wdrożeniowej, jak również z naruszeniem obowiązków wierzyciela oraz naruszeniem zasady lojalności kontraktowej PARP formułowała Informację pokontrolną z dnia 8 października 2018 r. oraz ostateczną Informację pokontrolną z dnia 19 listopada 2018 r. w taki sposób, by wbrew faktom i zasadom ich wykładni, jak również wbrew wiedzy PARP o stanie sprawy, przypisać powódce naruszenie przepisów prawa Unii Europejskiej oraz postanowień Umowy o dofinansowanie.

Zdaniem powódki pozwana dopuściła się naruszenia § 18 ust. 7 umowy o dofinansowanie. Powódka podniosła, że zgodnie z tym postanowieniem PARP miała obowiązek ustosunkować się do wniosku o zmianę umowy w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania, uzasadniając swoje stanowisko w razie odmowy jego uwzględnienia. W przypadku konieczności powołania eksperta zewnętrznego do oceny zaproponowanych przez beneficjenta zmian, termin 30 dni może ulec wydłużeniu, o czym Instytucja Pośrednicząca poinformuje beneficjenta. Powódka wskazała, że w sprawie niniejszej PARP nie uznała, by występowała konieczność powołania eksperta zewnętrznego. W rezultacie, PARP miała prawny obowiązek ustosunkować się do wniosku powódki o zmiany umowy o dofinansowanie (w zakresie ograniczenia zakresu Projektu) w terminie 30 dni od daty jego złożenia. Objęty postanowieniem § 18 ust. 7 umowy obowiązek uzasadnienia odmowy uwzględnienia wniosku o zmiany w projekcie miał zabezpieczać beneficjenta przed arbitralnością rozstrzygnięć Instytucji Pośredniczącej oraz - w przypadku odmowy - umożliwić właściwemu sądowi ocenę podstaw stanowiska PARP. W tym kontekście powódka podkreśliła, że sformułowany przez nią ostateczny wniosek o zmianę umowy z dnia 27 czerwca 2018 r. w istocie nie został nigdy rozpatrzony. Za rozpatrzenie tego wniosku nie można poczytywać lakonicznego pisma PARP z dnia 10 kwietnia 2019 r., które obejmowało oświadczenie o odmowie zgody na zmiany w projekcie zaproponowane przez powoda około 9 miesięcy wcześniej. Zdaniem powódki wskazane pismo miało charakter pozorny - było ono datowane na dzień przypadający 5 dni przed terminem zakończenia projektu oraz zostało wysłane po 9 miesiącach od złożenia wniosku. Pozwana występując jako wierzyciel, zgodnie z art. 354 § 2 k.c. miała możliwości oraz czas, by wezwać powódkę do przedstawienia wszystkich wyjaśnień, informacji czy dokumentów, powołanych w piśmie PARP z dnia 10 kwietnia 2019 r. jako rzekomo warunkujące możliwość oceny wniosku o zmiany w umowie. PARP nigdy nie wzywała powódki do złożenia wyjaśnień w zakresie podniesionym w piśmie z dnia 10 kwietnia 2019 r. ponieważ zarzuty przedstawione w tym piśmie zostały „opracowane” ad hoc po 4 kwietnia 2019 r., a przed złożeniem oświadczenia z dnia 18 kwietnia 2019 r. o wypowiedzeniu umowy.

Odnosząc się do kwestii braku ustanowienia zabezpieczenia wykonania umowy zgodnie z żądaniem PARP (co stanowiło jedną z przyczyn rozwiązania umowy przez pozwaną) powódka zaznaczyła, że bez działania oraz władczej decyzji PARP nie było możliwe ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia. Wskazała na to sama PARP w piśmie z dnia 16 kwietnia 2018 r. Już w dniu 15 maja 2018 r. powódka zaproponowała PARP ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia umowy o dofinansowanie w formie zastawu rejestrowego na posiadanych akcjach spółki (...). Pozwana nie zaakceptowała jednak wskazanej formy zabezpieczenia i nie zastosowała swojego uprawnienia (wynikającego z § 19 ust. 10 umowy) do wyznaczenia innej formy zabezpieczenia, tylko po raz kolejny poprosiła powódkę o przedstawienie propozycji w tym zakresie. (...) zwróciła się do PARP z prośbą o wskazanie przyczyn, odmowy przyjęcia zabezpieczenia w formie zastawu rejestrowego na akcjach (...) S.A. Powódka wskazała, że w przypadku podtrzymania przez PARP stanowiska odmawiającego przyjęcia zabezpieczenia na akcjach (...) S.A., beneficjent proponuje ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w formie przewłaszczenia lub zastawu na zapasach magazynowych Spółki (...) S.A.,

jednakże PARP nigdy nie odniosła się do powyższego stanowiska. W świetle tych okoliczności powódka stanęła na stanowisku, iż to PARP naruszyła postanowienie § 19 ust. 10 umowy o dofinansowanie - odstępując od wskazania formy zabezpieczenia, bezzasadnie odrzucając proponowane przez powoda zabezpieczenie o wartości 30 milionów złotych oraz ignorując kolejną propozycję zabezpieczenia, przedstawioną przez powódkę w dniu 28 września 2018 r. Z dokonanego przez siebie naruszenia postanowienia § 19 ust. 10 umowy o dofinansowanie PARP wywiodła, że ziszcila się przesłanka objęta § 16 ust. 2 pkt 2 umowy. Takie działanie - przerzucające na powódkę odpowiedzialność za własne naruszenie umowy winno być traktowane jako naruszenie przez PARP zasady określonej w art. 5 k.c.

W kwestii braku osiągnięcia celu projektu, oraz braku postępów w jego realizacji, które również stanowiły podstawę wypowiedzenia umowy powódka wskazała, że PARP zdawała sobie sprawę, iż projekt nie jest realizowany w harmonogramie rzeczowo-finansowym najpóźniej w początkach 2018 r. Okoliczności tej było poświęcone spotkanie stron w siedzibie PARP w dniu 11 kwietnia 2018 r. W ocenie powódki możliwe było osiągnięcie celów projektu, w kształcie i zakresie zaproponowanym we wnioskach beneficjenta z dnia 15 maja i 27 czerwca 2018 r. Wnioski te były przedmiotem oceny PARP - z zastrzeżeniem, że po 16 sierpnia 2018 r. PARP w istocie zaprzestała takiej oceny. Powódka podkreślił, że nawet pismo PARP z dnia 16 sierpnia 2018 r. nie powoływało, by PARP zakończyła ocenę wniosku o zmiany w umowie lub odmówiła prowadzenia dalszej oceny: Pismo to odwoływało się do zawieszenia rozpatrywania wniosku o zmiany. Dopiero pismem datowanym na dzień 10 kwietnia 2019 r. PARP wskazała, że odmawia wyrażenia zgody na dokonanie zmian w umowie. Zdaniem powódki, przyczyny tej odmowy są oczywiście pozorne, należy więc uznać że zmiany w umowie były możliwe, a zgoda na ich wprowadzenie doprowadziłaby do zakończenia projektu do dnia 15 kwietnia 2019 r.

Powódka podniósł, że celowe opóźnianie przez PARP rozpatrzenia wniosku o zmiany w Umowie - z oczywistym naruszeniem § 18 ust. 7 umowy stanowi o naruszeniu zasady określonej w art. 5 k.c.

Dalej powódka wskazała, że wbrew twierdzeniom zawartym w oświadczeniu pozwanej o rozwiązaniu umowy, powódka na żadnym etapie wykonania projektu nie wprowadziła PARP w błąd, a zatem nie zaistniała przesłanka, o której mowa w § 16 ust. 2 pkt 6 umowy. Nieuprawnione jest stanowisko PARP, objęte kwestionowanym oświadczeniem z dnia 18 kwietnia 2019 r., nakierowane na zasugerowanie, iż powodowa spółka dążyła do wyłączenia z projektu działania polegającego na budowie hali produkcyjnej z tego powodu, że działanie to rzekomo zostało rozpoczęte przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. Założenie, by wyłączyć z projektu budowę hali, zostało opracowane na spotkaniu między przedstawicielami Spółki a PARP w dniu 11 kwietnia 2018 r. Przedstawiciele PARP zasugerowali, że wyłączenie najbardziej kosztownego działania mogłoby doprowadzić do zakończenia projektu do dnia 15 kwietnia 2019 r. Z tego powodu wniosek o zmiany w umowie, złożony w dniu 16 maja 2018 r., przewidywał wyłączenie z projektu kosztów budowy hali. Pominięcie tej okoliczności celem wywiedzenia podstaw do zarzucenia Spółce działania nielegalnego i nielegalnego, nie znajduje żadnych podstaw prawnych.

Dodatkowo powódka podniosła naruszenie przez PARP przepisów art. 41 ust. 1 i ust. 2 lit. a) oraz c) Karty Praw Podstawowych.

Powódka podkreśliła, że w sprawie niniejszej PARP - korzystając z przysługującego jej władztwa - arbitralnie uznała, że to powódka naruszył umowę o dofinansowanie oraz wezwała powódkę do zwrotu spornej kwoty. Gdyby powódka nie dokonała zwrotu środków żądanych przez PARP, to Instytucja Pośrednicząca - odwołując się do przepisów art. 207 ust. 1, 8 i 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (dalej: „u.f.p.”) - wystąpiłaby jako organ administracji odpowiedzialny za prowadzenie postępowania administracyjnego. Brak zwrotu środków europejskich w terminie 14 dni od daty wydania ostatecznej decyzji administracyjnej ma ten skutek, że zgodnie z art. 207 ust. 4 i 5 u.f.p. powódka zostałaby wykluczona na kilka lat z możliwości ubiegania się o kolejną pomoc publiczną. Z tej przyczyny w oświadczeniu z dnia 17 lipca 2019 r. powódka zwróciła żądaną przez PARP kwotę dofinansowania ze środków europejskich z zastrzeżeniem zwrotu oraz podniosła, że zwrot wynika z konieczności uniknięcia nieodwracalnych negatywnych skutków wykorzystania przez PARP przewagi kontraktowej.

Powódka wskazała, że objęta pozwem kwota wynika z żądania PARP, zawartego w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy doręczonym powódce w dniu 24 kwietnia 2019 r. W piśmie tym PARP zażądała, aby Powód zwrócił na rzecz PARP kwotę 2.834.746.61 zł powiększoną o odsetki ustawowe, liczone od terminów wskazanych przez PARP.

Naruszenia prawa przez PARP na etapie rozwiązania Umowy o dofinansowanie oraz pozorność oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o dofinansowanie sprawia, że powódka jest uprawniona do żądania zwrotu od PARP świadczenia spełnionego z odpowiednim zastrzeżeniem (art. 411 pkt. 1 KC).

(pozew k. 3-30v)

W odpowiedzi na pozew z dnia 6 lutego 2023 r. (data nadania k. 420) Polska **Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w W.** wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana wskazała, że powódka po dwóch latach realizacji inwestycji (z trzech dopuszczalnych) i rozliczeniu części projektu (ok. 16%) zwróciła się z wnioskiem o wprowadzenie bardzo istotnych zmian do umowy. Poinformowała pozwaną o problemach z realizacją projektu oraz o tym, że uznaje za zagrożone wykonanie pierwszego zadania wskazanego w harmonogramie rzeczowo finansowym – tj. budowy hali produkcyjnej w L.. W związku z ryzykiem nieterminowej i niepełnej realizacji projektu PARP przed ewentualną zgodą na wprowadzenie zmian w projekcie postanowiła przeprowadzić kontrolę projektu w miejscu realizacji. W wyniku przeprowadzonej w lipcu 2019 r. kontroli pozwana ustaliła, że realizacja projektu w kształcie zgodnym z obowiązującą umową o dofinansowanie została rozpoczęta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Pozwana wskazała, że nie podziela stanowiska powódki jakoby beneficjent nie naruszył w powyższy sposób efektu zachęty w rozumieniu przepisu z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Ze stanu faktycznego sprawy wynika, że powódka powzięła zamiar budowy budynku wielofunkcyjnego przed realizacją projektu. Pozwana powołała się na treść wpisów zawartych w Dzienniku budowy nr (...) prowadzonym dla pozwolenia na budowę z dnia 3 lipca 2013 r. nr (...), które zostało wskazane w treści wniosku o dofinansowanie i które stanowiło podstawę realizacji projektu. Pozwana podkreśliła, że zakres powyższego pozwolenia na budowę był spójny z zakresem projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie. Ze wskazanego dziennika budowy wynika, że już w 2014 r. powódka przystąpiła do prac budowlanych. Pozwana podniosła również, że nie zgadza się ze stanowiskiem strony powodowej co do braku możliwości realizowania przez nią projektu przed uzyskaniem kolejnych dokumentów administracyjnych. Zdaniem pozwanej beneficjent składając wniosek o dofinansowanie dysponował niezbędnymi dokumentami administracyjnymi, w tym wskazanym wyżej pozwoleniem na budowę, oraz zaświadczeniem RDOS, a także decyzją o braku potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko. Dokumenty te potwierdzały przygotowanie projektu do realizacji. Zgłoszony w PARP projekt powinien być realizowany na podstawie tych właśnie dokumentów. Nadto, wbrew twierdzeniom strony powodowej, PARP w czasie zawierania umowy nie wiedziała o naruszeniu przez powódki efektu zachęty, tj. o rozpoczęciu prac budowlanych w ramach pozwolenia na budowę nr (...) przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

Odnosząc się do kwestii braku ustanowienia przez powódkę dodatkowego zabezpieczenia wykonania umowy pozwana wskazała, że propozycja złożona przez powódkę w piśmie z dnia 15 maja 2018 r. tj. zastaw rejestrowy na posiadanych akcjach spółki, nie mogła zostać przyjęta o czym powód został poinformowany. Ryzyko związane z przyjęciem przedmiotowego zabezpieczenia było w ocenie PARP zbyt wysokie. Pozwana zobowiązana jest zaś do racjonalnego dysponowania środkami publicznymi i zachowania w tym zakresie szczególnej ostrożności.

Pozwana wskazała, że zarzut braku rozpoznania wniosku powódki o zmianę umowy jest bezzasadny. W ocenie pozwanej skala proponowanych zmian, a także przedstawienie ich kolejnej wersji, uniemożliwiało standardowe podejście do wniosku i podjęcie decyzji wyłącznie w oparciu o dokumenty. Konieczne stało się przeprowadzenie kontroli projektu w miejscu realizacji, zwłaszcza, że w chwili złożenia pierwszego wniosku o zmianę umowy, projekt wykazywał znaczące opóźnienia w stosunku do harmonogramu działań, co oznaczało, że projekt obciążony jest wysokim poziomem ryzyka. Nadto celowe okazało się zasięgnięcie opinii eksperta PARP w zakresie stwierdzenia, czy projekt po wprowadzeniu wnioskowanych przez powoda zmian nadal będzie spełniał kryteria wyboru projektu

do dofinansowania. Ocena powołanego eksperta wskazywała jednoznacznie, że projekt nie spełniłby tych kryteriów, co uniemożliwiało dokonanie zmian projektu. Od dnia złożenia wniosku o zmianę aż do upływu okresu realizacji projektu powódka nie informowała PARP o jakimkolwiek postępie w realizacji inwestycji czy podjęciu działań, które potwierdzałyby że projekt jest w ogóle realizowany. Stąd pozwana wypowiadając umowę odwołała się do przesłanek, o których mowa w §16 ust. 2 pkt 3 i 5 umowy.

Zdaniem pozwanej formułowanie jakichkolwiek zarzutów w oparciu o Kartę Praw Podstawowych jest całkowicie nieuprawnione, biorąc pod uwagę trud jaki PARP włożyła w analizę wnioskowanych przez stronę powodową zmian umowy.

(odpowiedź na pozew k. 342-351)

W dalszych pismach procesowych (pismo przygotowawcze powódki z 6.03.2023 k. 431-442, pismo przygotowawcze pozwanej z 3.04.2023 r. k. 474-478v) oraz na rozprawie w dniu 19 lutego 2024 r. strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Na podstawie przedstawionego materiału dowodowego, w szczególności na podstawie: informacji z KRS powódki (k. 31-36v), wniosku o dofinansowanie (k. 68-113v), pisma PARP z dnia 10 maja 2016 r. (k. 114-116), Kryteriów wyboru projektów – Załącznika nr 1 do Regulaminu konkursu (k. 60-67v), umowy o dofinansowanie zawartej 7 października 2016 r. (k.118-126), pisma powódki z dnia 28 lutego 2017 r., wraz z którym przekazano PARP akty administracyjne dotyczące budowy (k. 127), Decyzji Nr (...) o pozwoleniu na budowę z 7.02.2017 r. (k. 363-364), pisma powódki z dnia 13 marca 2017 r. (k. 128), Decyzji Nr (...) z dnia 9 grudnia 2014 r. o zmianie pozwolenia na budowę (k. 420-421), Decyzji z dnia 3 lipca 2013 r. Nr (...) o zatwierdzeniu projektu budowlanego i pozwoleniu na budowę (k. 422-423), wniosku o zmianę terminu realizacji projektu (k. 129-129v), Aneksu do umowy o dofinansowanie zawartego 28 kwietnia 2017 r. (k. 140-140v), decyzji PARP z 2 października 2018 r. nr (...) (k. 142-152v), pisma powódki z 17 lipca 2019 r. wraz z potwierdzeniem zwrotu ustalonej przez PARP kwoty korekty (k. 153-154), pisma powódki z dnia 22 marca 2018 r. (k. 155-156v), pisma PARP z dnia 16 kwietnia 2018 r. (k. 158-158v), pisma powódki z dnia 15 maja 2018 r. (k. 161-166), pisma PARP z dnia 5 czerwca 2018 r. (174-174v), pisma powódki z dnia 27 czerwca 2018 r. (k. 175-179v), pisma powódki z dnia 27 czerwca 2018 r. (k. 175-179v), pisma PARP z dnia 26 czerwca 2018 r. (k. 183), protokołu z oględzin (k. 185-185v), protokołu z przyjęcia ustnych wyjaśnień (k. 156), oświadczenia do protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień (k. 186v,187), pisma PARP z dnia 16 sierpnia 2018 r. (k. 189), pisma powódki z dnia 28 września 2018 r. (k. 196-196v), pisma powódki z dnia 17 września 2018 r. (k. 191), opinii prawnej z dnia 14 września 2018 r. (k. 191v-195v), pisma PARP z dnia 8 października 2018 r. (k. 197), Informacji pokontrolnej PARP z dnia 8 października 2018 r. (k. 198-202), zastrzeżeń powódki do Informacji pokontrolnej z dnia 31 października 2018 r. (k. 203-206v), pisma PARP z dnia 19 listopada 2018r. (k. 218), ostatecznej Informacji pokontrolna z dnia 19 listopada 2018 r. (k. 218v-225v), pisma powódki z dnia 4 grudnia 2018 r. (k. 226-228v), pisma PARP z dnia 4 lutego 2019 r. (k. 230), pisma powódki z dnia 27 lutego 2019 r. (k. 232-233v), pisma PARP z 12 marca 2019 r. (k. 234), wniosku powódki o udostępnienie informacji publicznej z dnia 22 marca 2019 r. (k. 235-235v), pisma PARP z dnia 4 kwietnia 2019 r. (k. 236-236v), pisma PARP z dnia 10 kwietnia 2019 r. (k. 239), pisma PARP z dnia 18 kwietnia 2019 r. o rozwiązaniu umowy (k. 242-244v), pisma powódki z dnia 8 maja 2019 r. (k. 246-251), (pismo powódki z dnia 17 lipca 2019 r. (k. 252-252v) potwierdzenia przelewu na zwrot dofinansowania (k. 253) **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. prowadzi działalność gospodarczą obejmującą m.in. produkcję wyrobów chemicznych, produkcję podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych

(informacja z KRS powódki – k. 31-36v)

Decyzją z dnia 3 lipca 2013 r. Nr (...) wydaną wobec (...) S.A., Prezydent Miasta L.zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę wielofunkcyjnego budynku zakładu produkcyjnego (...) S.A. obejmującego:

- część budynku dla produkcji innowacyjnego analizatora biochemicznego krwi wraz z produkcją dedykowanej linii zintegrowanych kaset mikroprzepływowych,, produkcją odczynników biochemicznych, laboratoriami, warsztatem, magazynem przyprodukcyjnym ciepłym i chłodnym (magazyn surowców, części, opakowań i wyrobów gotowych) oraz częścią socjalno-biurową, komunikacją,

- część budynku dla produkcji analizatorów hematologicznych i biochemicznych do badania krwi z laboratoriami, magazynem przyprodukcyjnym ciepłym i częścią socjalno-biurową,

- część budynku dla produkcji odczynników hematologicznych i biochemicznych do diagnostyki z laboratoriami, częścią socjalno-biurową oraz przyprodukcyjnym magazynem ciepłym i chłodnym,

- część budynku dla pomieszczeń biurowych i socjalnych przeznaczonych dla pracowników administracyjno-biurowych i Zarządu

wraz z instalacjami wewnętrznymi: kanalizacji sanitarnej, kanalizacji technologicznej ze zbiornikami na ścieki technologiczne, kanalizacji deszczowej, wody ciepłej, zimnej i cyrkulacyjnej, wody demineralizowanej, hydrantowej, centralnego ogrzewania i ciepła technologicznego, gazowej wraz z kotłownią gazową, wentylacji mechanicznej i grawitacyjnej, elektrycznej: oświetlenia, oświetlenia awaryjnego, gniazd wtykowych ogólnych oraz gniazd i zasilania odbiorów 400V, przeciwporażeniowej i przeciwprzepięciowej, odgromowej, instalacjami zewnętrznymi: kanalizacji deszczowej wraz z separatorem substancji ropopochodnych i piasku oraz zbiornikiem wód opadowych i ppoż., wodociągowej, gazowej; stałych parkingów, placów manewrowych i dróg dojazdowych z odwodnieniem

na działce nr (...) obr (...) - Z. I w pobliżu ul. (...) w L. kategoria obiektu XVIII, XXIV, XXII

(Decyzja z dnia 3 lipca 2013 r. Nr (...) o zatwierdzeniu projektu budowlanego i pozwoleniu na budowę – k. 422-423)

Decyzją z dnia 9 grudnia 2014 Nr (...) wydaną po rozpatrzeniu wniosku (...) S.A. w sprawie zmiany pozwolenia na budowę, Prezydent Miasta L. zmienił powyższą Decyzję z dnia 3 lipca 2013 r. w zakresie:

1. zmiany w zagospodarowaniu terenu dotyczące: wymiarów i usytuowania budynku, lokalizacji parkingów, placów manewrowych oraz dróg wewnętrznych, tras przebiegu instalacji zewnętrznych z dodaniem instalacji zewnętrznej energetycznej, gabarytów i lokalizacji zbiornika zewnętrznego na wodę z ograniczeniem funkcji do celów przeciwpożarowych, lokalizacji stanowiska czerpania wody dla celów przeciwpożarowych, korekty rzędnej terenu, nowych obiektów na działce tj. portiernia, wiata na butle gazów technicznych, lokalizacji trafostacji, gabarytów oraz lokalizacji pomieszczenia gromadzenia i segregacji odpadów,

2. zmiany programu funkcjonalno-użytkowego, ograniczenie liczby kondygnacji do jednej, zmiany gabarytów obiektu, korekta rzędnej posadowienia budynku, zmiany elewacji obiektu, warunków bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowych, zmiany rozwiązań materiałowych, konstrukcyjnych i instalacyjnych.

W pozostałej części decyzja o pozwoleniu na budowę Nr (...) z dnia 03 lipca 2013 r., znak: (...) pozostaje bez zmian.

(Decyzja Nr (...) z dnia 9 grudnia 2014 r. o zmianie pozwolenia na budowę - k. 420-421)

Decyzją z dnia 7 lutego 2017 r. Nr (...) wydaną po rozpatrzeniu wniosku (...) S.A. o zmianę pozwolenia na budowę, Prezydent Miasta L. zmienił powyższe decyzje z dnia 3 lipca 2013 r. oraz 9 grudnia 2014 r. w zakresie przedstawionym w projekcie zamiennym stanowiącym załącznik do decyzji, obejmującym:

- zmianę układu wewnętrznego pomieszczeń i dostosowanie przebiegu instalacji i konstrukcji do nowego układu pomieszczeń,

- zmianę układu wewnętrznych dróg, parkingów i chodników,

- korektę rzędnych wysokościowych wewnętrznych dróg i przyległego do nich terenu do nowego zagospodarowania terenu (bez zmian poziomu zero budynku),
- zmianę tras przebiegu instalacji zewnętrznych: kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wodociągowej, gazowej oraz elektrycznej z oświetleniem terenu,
- zmianę lokalizacji i zmniejszenia pojemności zbiorników na ścieki technologiczne,
- zmianę lokalizacji i wymiarów obiektów kubaturowych o funkcjach towarzyszących tj.: portierni, śmietnika, trafostacji, wiaty na gazy techniczne, garażu na wózek widłowy, zbiornika p. poż. (dostosowanego do zmniejszonej powierzchni),
- uzupełnienie obiektu trafostacji o rozdzielnię SN i NN,
- uzupełnienie zbiornika p.poż o pompownię p.poż.,
- uzupełnienie obiektów o funkcji towarzyszącej o: drugą wiatę śmietnikową z wydzielonym pomieszczeniem na odpady po materiałach niebezpiecznych, wiatę - palarnię zewnętrzną oraz uzupełnienie pomieszczenia na wózek widłowy o miejsce na butle z gazem,
- zmianę przebiegu linii ogrodzenia,
- uzupełnienie instalacji wewnętrznych o instalację wody lodowej i gazów technicznych.

W pozostałej części decyzja o pozwoleniu na budowę Nr (...) z dnia 03 lipca 2013 r., zmieniona decyzją Nr (...) z dnia 09 grudnia 2014 r. pozostała bez zmian.

(Decyzja Nr (...) o pozwoleniu na budowę z 7.02.2017 r. – k. 363-364)

W dniu 28 października 2015 r. (...) złożyła wniosek o dofinansowanie w ramach ogłoszonego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w W. (PARP) konkursu nr 1 w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa III: Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach Działanie 3.2 Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R, Poddziałanie 3.2.1 Badania na rynek. Wniosek opisywał projekt: (...)Celem zgłoszonego projektu było utworzenie nowego zakładu produkcyjnego i rozpoczęcie produkcji innowacyjnych analizatorów hematologicznych i biochemicznych wraz z dedykowaną linią odczynników w oparciu o własne, wypracowane w toku prac B + R rozwiązania technologiczne, co miało przyczynić się do znaczących zmian w rozwoju branży diagnostyki laboratoryjnej. Jako miejsce realizacji projektu wskazana została nieruchomość położona w L. przy ul. (...) ((...)-(...) L.) stanowiąca własność wnioskodawcy. W rubryce „Harmonogram wdrożenia nowego produktu”. (...) wskazała, że w okresie **od kwietnia 2016 r. do grudnia 2017 r.** przewiduje budowę hali produkcyjno-magazynowej dla analizatorów i odczynników hematologicznych i biochemicznych (której kwalifikowany koszt wyniesie 5.000.000 zł) oraz zakup instalacji technologicznych (której kwalifikowany koszt wyniesie 2.800.000 zł). Spółka wskazała, że w odniesieniu do planowanej inwestycji dysponuje:

- zezwoleniem Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. nr (...) z dnia 17 kwietnia 2013 r. na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- decyzją Prezydenta Miasta L.z dnia 11 czerwca 2013 r. ((...)) o braku potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na budowie zakładu produkcyjnego (...) S.A. w L. przy ul. (...) (obecnie jest to ulica (...)) na działce ewidencyjnej nr (...), w którym zostanie uruchomiona produkcja analizatorów i odczynników hematologicznych oraz analizatorów i odczynników biochemicznych,
- zaświadczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w L. (organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000) z dnia 15 maja 2013 r., iż niniejsza inwestycja nie wywiera wpływu na obszar Natura

2000 (ocena tego wpływu dokonywana była w ramach postępowania prowadzonego w celu wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach),

- **prawomocnym pozwoleniem na budowę nr (...) (znak: (...))** wielofunkcyjnego zakładu produkcyjnego (...) S.A. w zakresie nowych technologii i produktów będących przedmiotem wniosku o dofinansowanie wydanym przez Prezydenta Miasta L. w dniu 3 lipca 2013 r. wraz z późniejszymi zmianami wprowadzonymi decyzją Prezydenta Miasta L. nr (...) dnia 9 grudnia 2014 r. (znak: (...))

W okresie od listopada 2015 r. do czerwca 2018 r. (...) S.A. przewidywała: zakup know-how na wytwarzanie innowacyjnego analizatora hematologicznego klasy 5-diff (...) PLN (1 sztuka), zakup know-how na wytwarzanie innowacyjnego analizatora biochemicznego o wydajności ponad 400 oznaczeń na godzinę (laboratoria analityczne) (...) PLN (1 sztuka), zakup know-how na wytwarzanie analizatora biochemicznego nowej generacji – format gabinetowy (gabiny lekarskie, użytkowanie w miejscu kontaktu z pacjentem) (...) PLN (1 sztuka), linia technologiczna do produkcji odczynników hematologicznych i biochemicznych (...) PLN (1 komplet). W okresie od listopada 2015 r. do września 2018 r. spółka planowała zakup linii technologicznej do produkcji kaset, panelu reagentowego, tip-rack (...) PLN (1 komplet), w okresie od stycznia 2016 r. do marca 2018 r. – zakup linii technologicznej do strojenia analizatorów hematologicznych (...) PLN (1 komplet), wyposażenie laboratorium kontrolnego (...) PLN (1 komplet), w okresie od stycznia 2016 r. do czerwca 2018 r. powódka przewidywała zakup wyposażenia działu B+R (...) PLN (1 komplet) oraz wyposażenia magazynu dla analizatorów wraz z liniami odczynnikowymi w tym chłodnia (...) PLN (1 komplet), w okresie od listopada 2015 r. do października 2018 r. spółka planowała zakup usług doradczych w celu opracowania kompleksowego projektu procesu technologicznego stanowiącą unikalną wiedzę technologiczną niezbędną do przygotowania i realizowania kolejnych etapów inwestycyjnych (...) PLN (1 komplet). W roku 2017 r. (...) S.A. planowała uruchomić pierwszą produkcję innowacyjnych w skali świata analizatorów hematologicznych i biochemicznych oraz pierwszej partii dedykowanych odczynników. W rubryce dotyczącej ryzyka w projekcie spółka wskazała między innymi opóźnienie budowy zakładu produkcyjnego w L.. W rubryce dotyczącej zasobów technicznych do realizacji projektu wnioskodawca wskazał między innymi, że dla prawidłowej realizacji inwestycji zamierza wybudować od podstaw halę produkcyjną (w województwie (...), w mieście L.).

(wniosek o dofinansowanie – k. 68-113v, okoliczności bezsporne co do daty złożenia wniosku – data nie wynika z samego wniosku, ale strony są zgodne co do tego, że złożenie wniosku nastąpiło 28 października 2015 r. – odpowiedź na pozew k. 348v, powódka nie zaprzeczyła, nadto data wynika również z zastrzeżeń do przeprowadzonej kontroli – k.203)

W załączniku nr 1 do Regulaminu Konkursu - Kryteria wyboru projektów wraz z podaniem ich znaczenia - w opisie kryteriów formalnych dotyczącym kryterium „Realizacja projektu mieści się w ramach czasowych POIR” sformułowano następujący warunek: „Okres realizacji projektu wskazany we Wniosku o dofinansowanie oraz harmonogramie realizacji projektu nie wykracza poza końcową datę okresu kwalifikowalności wydatków w ramach POIR (tj. 31 grudnia 2023 r.). **Dodatkowo, okres realizacji projektu nie przekracza 3 lat.**” Jedno z kryteriów formalnych wniosku zakładało również, że projekt zostanie rozpoczęty **po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie**. Opis tego kryterium zakładał, że na podstawie informacji zawartych we wniosku dokonuje się oceny czy wnioskodawca nie rozpoczął realizacji projektu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Projekt może zostać rozpoczęty i wydatki mogą być kwalifikowane **po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie**.

(Kryteria wyboru projektów – Załącznik nr 1 do Regulaminu konkursu – k. 60-67v)

Pismem z dnia 10 maja 2016 r. znak (...)PARP poinformowała (...) S.A. o pozytywnym wyniku oceny projektu opisanego we wniosku o dofinansowanie, oraz wskazała przedstawiła listę dokumentów niezbędnych do zawarcia umowy o dofinansowanie.

(pismo PARP z dnia 10 maja 2016 r. k. 114-116)

Pismem z dnia 25 maja 2016 r. powódka przedstawiła PARP załączniki niezbędne do zawarcia Umowy o dofinansowanie.

(pismo powódki z dnia 25 maja 2016 r. k. 117-117v)

W dniu 7 października 2016 r. PARP (jako Instytucja Pośrednicząca) zawarła z (...) S.A. (jako Beneficjentem) umowę o dofinansowanie projektu w ramach poddziałania 3.2.1 Badania na Rynek Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020 nr (...) na realizację projektu: „(...)

Zgodnie z § 6 ust. 4 umowy, na warunkach w niej określonych, Instytucja Pośrednicząca przyznała Beneficjentowi dofinansowanie w kwocie nieprzekraczającej 19 997 660,00 zł przy czym:

- 1) maksymalna wysokość dofinansowania na inwestycje wynosiła 19 497 660,00 zł co stanowiło 60% kwoty kosztów kwalifikowalnych określonych w umowie,
- 2) maksymalna wysokość dofinansowania na usługi doradcze wynosiła 500000,00 zł co stanowiło 50% kwoty kosztów kwalifikowalnych określonych w umowie,
- 3) maksymalna wysokość dofinansowania na eksperymentalne prace rozwojowe wynosiła 0,00 zł co stanowiło 0% kwoty kosztów kwalifikowalnych określonych w umowie.

Stosownie do treści §2 ust. 2 umowy Beneficjent zobowiązał się do realizacji projektu z należytą starannością i wykorzystania dofinansowania na zasadach określonych w umowie. § 3 umowy przewidywał warunki realizacji projektu. Zgodnie z ust. 3 wskazanego paragrafu strony uznawały projekt za zrealizowany jeśli Beneficjent wykonał i udokumentował w sposób określony w umowie pełny zakres rzeczowo-finansowy projektu, wdrożył wyniki prac badawczo-rozwojowych poprzez rozpoczęcie produkcji innowacyjnego wyrobu i oferowanie go na sprzedaż lub świadczenie innowacyjnej usługi przez Beneficjenta, charakteryzujących się co najmniej funkcjonalnościami i cechami określonymi we wniosku o dofinansowanie oraz złożył wniosek o płatność końcową.

Umowa została zawarta pod warunkiem określonym w § 4a, zgodnie z którym Beneficjent zobowiązany był do złożenia do Instytucji Pośredniczącej w terminie do dnia 16 marca 2017 r. wypełnionego formularza „Analiza zgodności projektu z polityką ochrony środowiska” wraz z dokumentacją wynikającą z wypełnionego formularza, w tym kopię ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia oraz kopię ostatecznego pozwolenia na budowę, sporządzonych zgodnie z ustawą OOS oraz ustawą Prawo budowlane (jeśli dotyczy) albo dokumentów potwierdzających, że nie jest wymagane ich uzyskanie (jeśli dotyczy) (ust.1). Zgodnie z § 4a, ust. 3 umowy, ulegała ona rozwiązaniu ze skutkiem od dnia jej wejścia w życie, z dniem następującym po bezskutecznym upływie terminu na dostarczenie do Instytucji Pośredniczącej dokumentów, o których mowa w ust. 1.

W §5 umowy strony ustaliły termin realizacji projektu. Zgodnie z ust. 1 Beneficjent zobowiązał się do zrealizowania projektu w okresie kwalifikowalności kosztów projektu, o którym mowa § 7 ust. 1 tj. w okresie od 1 listopada 2015 r. do 31 października 2018 r.

Zgodnie z §5 ust. 2 umowy za rozpoczęcie realizacji projektu strony uznały dzień rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją lub dzień zaciągnięcia pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia urządzeń, towarów lub usług związanych z realizacją projektu lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego co nastąpi wcześniej. Strony ustaliły, że działań przygotowawczych, w szczególności studiów wykonalności, usług doradczych związanych z przygotowaniem projektu, w tym analiz przygotowawczych (technicznych, finansowych, ekonomicznych) oraz przygotowania dokumentacji związanej z wyborem wykonawcy nie uznaje się za rozpoczęcie prac pod warunkiem, że ich koszty nie są objęte pomocą publiczną. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych takich jak uzyskanie zezwoleń nie uznaje się za rozpoczęcie prac.

Za zakończenie realizacji projektu strony uznały dzień dokonania płatności końcowej na rachunek bankowy Beneficjenta w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową Beneficjentowi przekazywana jest płatność lub dzień zatwierdzenia wniosku o płatność końcową - w pozostałych przypadkach (§5 ust. 3 umowy).

Zgodnie z § 6 ust. 1. całkowity koszt realizacji projektu wynosił (...) zł. Beneficjent

zobowiązał się do zapewniania finansowania projektu (ust. 2). Stosownie do treści §6 ust. 3 umowy całkowita kwota kosztów kwalifikowalnych wynosiła 33 496 100,00 zł przy czym:

- 1) maksymalna kwota kosztów kwalifikowanych na inwestycje wynosiła 32 496 100,00 zł,
- 2) maksymalna kwota kosztów kwalifikowanych na usługi doradcze wynosiła 1 000 000,00 zł,
- 3) maksymalna kwota kosztów kwalifikowanych na eksperymentalne prace rozwojowe wynosiła: 0,00 zł.

Zgodnie z §7 ust. 1 umowy okres kwalifikowalności kosztów projektu rozpoczął się w dniu rozpoczęcia realizacji projektu, tj. w dniu 1 listopada 2015 r. i zakończył się w dniu 31 października 2018r., przy czym zgodnie z ust. 2 okres ten mógł ulec zmianie na zasadach określonych w § 18 umowy. Kosztami kwalifikowalnymi były koszty, które jednocześnie:

- 1) zostały poniesione zgodnie z umową;
- 2) były niezbędne do prawidłowej realizacji projektu;
- 3) zostały wskazane w Harmonogramie rzeczowo-finansowym projektu stanowiącym załącznik nr 2 do umowy;
- 4) zostały faktycznie poniesione przez beneficjenta lub podmiot upoważniony do ponoszenia kosztów kwalifikowalnych w okresie kwalifikowalności kosztów;
- 5) zostały zweryfikowane i zatwierdzone przez Instytucję Pośredniczącą;
- 6) zostały prawidłowo udokumentowane.

W §7 ust. 7 strony ustaliły, że w przypadku rozwiązania umowy na podstawie § 16 wszystkie poniesione przez Beneficjenta koszty w ramach projektu uznaje się za niekwalifikowalne. Na mocy § 15 ust. 1 zdanie umowy Beneficjent zobowiązał się poddać kontroli oraz audytowi w zakresie realizacji umowy w trybie i na zasadach określonych w rozdziale 7 ustawy wdrożeniowej (ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 Dz. U. z 2016 r. poz. 217), prowadzonym przez instytucje do tego uprawnione oraz udostępnić na żądanie ww. instytucji wszelką dokumentację związaną z projektem oraz realizowaną umową.

W §16 strony przewidziały warunki rozwiązania umowy. Zgodnie z ust. 1 tego paragrafu umowa mogła zostać rozwiązana przez każdą ze stron, z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia. Stosownie do treści §16 ust. 2 umowy Instytucja Pośrednicząca mogła rozwiązać umowę w przypadku, gdy:

- 1) Beneficjent nie rozpoczął realizacji projektu przez okres dłuższy niż 3 miesiące od terminu określonego w umowie;
- 2) **Beneficjent nie ustanowił lub nie wniósł w określonym terminie zabezpieczenia lub dodatkowego zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy**, o którym mowa w §19 ust. 10;
- 3) **Beneficjent nie osiągnął celu projektu określonego we wniosku o dofinansowanie;**

4) Beneficjent zaprzestał realizacji projektu lub realizuje go w sposób sprzeczny z umową lub z naruszeniem prawa;

5) brak jest postępów w realizacji projektu w stosunku do terminów określonych w Harmonogramie rzeczowo-finansowym;

6) w celu uzyskania dofinansowania, na etapie realizacji projektu lub jego trwałości, beneficjent przedstawił fałszywe lub niepełne oświadczenia lub dokumenty;

7) Beneficjent odmawia poddania się kontroli lub utrudnia jej przeprowadzanie lub nie wykonuje zaleceń pokontrolnych lub rekomendacji we wskazanym terminie;

8) Beneficjent przeniósł na inny podmiot prawa lub obowiązki wynikające z umowy bez zgody Instytucji Pośredniczącej;

9) Beneficjent nie złożył w terminie wniosku o płatność lub nie poprawił w terminie wniosku o płatność zawierającego braki lub błędy;

10) Beneficjent zaprzestał prowadzenia działalności związanej z projektem, zostało wszczęte wobec niego postępowanie likwidacyjne lub pozostaje pod zarządem komisarycznym;

11) Beneficjent nie dokonuje promocji projektu w sposób określony w umowie;

12) Beneficjent rozpoczął realizację projektu przed dniem lub w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie;

13) wystąpią inne okoliczności, które powodują, że dalsze wykonywanie umowy jest niemożliwe lub niecelowe, w szczególności w przypadku niedopuszczalności udzielenia dofinansowania lub obciążenia beneficjenta obowiązkiem zwrotu pomocy wynikającym z decyzji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z §17 ust. 1 umowy w przypadku rozwiązania umowy, Beneficjent zobowiązany był do zwrotu całości otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek bankowy Beneficjenta do dnia ich zwrotu, w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy wraz z odsetkami bankowymi narosłymi od dofinansowania przekazanego w formie zaliczki. Zwrot dofinansowania powinien zostać dokonany na rachunek bankowy wskazany przez Instytucję Pośredniczącą, ze wskazaniem numeru umowy, informacji o kwocie głównej i kwocie odsetek, tytułu zwrotu, roku, w którym zostały przekazane środki, których dotyczy zwrot.

Zgodnie z ust. §17 ust. 2 umowy w przypadku:

1) wykorzystania dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem;

2) wykorzystania dofinansowania z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ufp;

3) pobrania dofinansowania nienależnie lub w nadmiernej wysokości,

stosuje się art. 207 ustawy o finansach publicznych. W przypadku naruszenia trwałości projektu zwrot dofinansowania następuje na zasadach określonych w art. 71 rozporządzenia 1303/2013.

Do rozliczania zwrotu dofinansowania stosuje się przepisy działu III Ordynacji podatkowej (§17 ust. 3 umowy).

W §18 umowy strony ustaliły zasady zmiany umowy. Zgodnie z ust. 1 wskazanego paragrafu strony mogły dokonać zmiany umowy zgodnymi oświadczeniami woli w formie pisemnego aneksu pod rygorem nieważności, z zastrzeżeniem ust. 2-4. W przypadku konieczności wprowadzenia zmian w umowie, które wymagają formy aneksu lub zgody Instytucji Pośredniczącej, beneficjent zobowiązany jest do złożenia Instytucji Pośredniczącej wniosku

o zaakceptowanie zmian wraz z przedstawieniem ich zakresu i uzasadnieniem, nie później niż 14 dni od dnia zaistnienia przyczyny dokonania zmiany. (§18 ust. 5 umowy). **Instytucja Pośrednicząca miała obowiązek ustosunkować się do wniosku o zmianę umowy w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania, uzasadniając swoje stanowisko w razie odmowy jego uwzględnienia. W przypadku konieczności powołania eksperta zewnętrznego do oceny zaproponowanych przez beneficjenta zmian, termin 30 dni mógł ulec wydłużeniu, o czym Instytucja Pośrednicząca miała poinformować beneficjenta. (§18 ust. 7 umowy).** Nie była natomiast dopuszczalna taka zmiana umowy, w rezultacie której projekt przestałby spełniać kryteria wyboru projektów i rezultatem której byłoby nieprzyznanie projektowi dofinansowania konkursie. (§18 ust. 10 umowy).

Dofinansowanie wypłacane było po ustanowieniu i wniesieniu przez beneficjenta zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy na zasadach określonych w paragrafie 19. (§19 ust. 1 umowy). Poza głównym zabezpieczeniem w postaci weksla in blanco, którego ustanowienie uregulowane zostało w §19 ust. 2-3, umowa przewidywała obowiązek ustanowienia zabezpieczenia dodatkowego. Zgodnie z §19 ust. 4 oprócz zabezpieczenia określonego w ust. 2, beneficjent ustanawia dodatkowe zabezpieczenie w wysokości odpowiadającej zaliczce w ramach projektu, w jednej z form określonych w §6 ust. 4 pkt 2-5 Rozporządzenia w sprawie zaliczek (rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich Dz. U. z 2009 r. Nr 223 poz. 1786, z późn. zm) na okres realizacji projektu określony w umowie. Zgodnie z ust. 5 wyboru form zabezpieczenia dokonuje Instytucja Pośrednicząca. Wybór może nastąpić poprzez akceptację propozycji przedstawionej przez Beneficjenta. Natomiast zgodnie z §19 ust. 10 umowy Instytucja Pośrednicząca uprawniona była do żądania dodatkowego zabezpieczenia w formie wybranej spośród form określonych w rozporządzeniu w sprawie zaliczek w przypadku, gdy powyższe uzasadnione wątpliwości co do prawidłowości realizowanego projektu. **Beneficjent obowiązany był to żądanie spełnić pod rygorem rozwiązania umowy.** Zgodnie z §19 ust. 11 umowy brak ustanowienia lub niewniesienie zabezpieczeń, o których mowa w ust. 2 lub 10 w terminie wynikającym z umowy i formie zaakceptowanej przez Instytucję Pośredniczącą, stanowi podstawę do rozwiązania umowy.

(umowa o dofinansowanie zawarta 7 października 2016 r. – k.118-126)

W dniu 28 lutego 2017 r. powódka złożyła w PARP dokumenty, o których mowa w § 4a ust. 1 umowy, mianowicie:

- wypełniony formularz „Analiza zgodności projektu z polityką ochrony środowiska”;
- informacja o braku wpływu planowanych zmian parametrów inwestycji na zmianę uwarunkowań środowiskowych z dnia 19 stycznia 2017 r. wydaną przez Prezydenta Miasta L.
- decyzja o braku potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko z dnia 11 czerwca 2013 r. wydana przez Prezydenta Miasta L.(prawomocna z dnia 23 czerwca 2013 r.)
- postanowienie stwierdzające brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia z dnia 6 czerwca 2013 r. wydanym przez Prezydenta Miasta L.;
- opinia, że dla przedmiotowego przedsięwzięcia nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko z dnia 31 maja 2013 r. wydaną przez Państwowy Inspektorat Sanitarny w L.
- deklarację organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 o braku istotnego oddziaływania na obszar Natura 2000 z dnia 24 lutego 2017 r. wydane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w L.
- ostateczna zamienna decyzja o pozwoleniu na budowę nr (...) z dnia 22 lutego 2017 r. wydana przez Prezydenta Miasta L.

(pismo powódki z dnia 28 lutego 2017 r., wraz z którym przekazano PARP akty administracyjne dotyczące budowy – k. 127, Decyzja Nr (...) o pozwoleniu na budowę z 7.02.2017 r. – k. 363-364, deklaracja organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszaru Natura 2000 – k. 365, informacja o braku wpływu planowanych zmian parametrów inwestycji na zmianę uwarunkowań środowiskowych z dnia 19 stycznia 2017 r – k. 366, decyzja o braku potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko z dnia 11 czerwca 2013 r. – k. 367-372, postanowienie stwierdzające brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia z dnia 6 czerwca 2013 r. – k. 376-381v, opinia, że dla przedmiotowego przedsięwzięcia nie zachodzi potrzeba przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko z dnia 31 maja 2013 r. – k. 389-390v)

W dniu 13 marca 2017 r. powódka, odpowiadając na wezwanie PARP złożyła dodatkowo potwierdzone za zgodność z oryginałem kopie następujących dokumentów:

- decyzji o pozwoleniu na budowę nr (...) prawomocnej z dniem 3 lipca 2014 r. wydanej przez Prezydenta Miasta L.
- zamiennej decyzji o pozwoleniu na budowę nr (...) prawomocnej z dniem 24 grudnia 2014, wydanej przez Prezydenta Miasta L..

(pismo powódki z dnia 13 marca 2017 r. – k. 128, Decyzja Nr (...) z dnia 9 grudnia 2014 r. o zmianie pozwolenia na budowę – k. 420-421, Decyzja z dnia 3 lipca 2013 r. Nr (...) o zatwierdzeniu projektu budowlanego i pozwoleniu na budowę – k. 422-423)

Pismem z dnia 31 marca 2017 r. (...) S.A. złożyła do PARP wnioski o zmianę objętego umową terminu realizacji projektu, **na okres od dnia 15 kwietnia 2016 r. do 15 kwietnia 2019 r.** W dniu 28 kwietnia 2017 r. doszło do zawarcia między stronami aneksu nr (...) do umowy o dofinansowanie, na mocy którego strony dokonały zmiany terminu realizacji projektu w sposób odpowiadający wnioskowi powódki z dnia 31 marca 2017 r. tj., na okres od dnia **15 kwietnia 2016 r. do 15 kwietnia 2019 roku.**

(wniosek o zmianę terminu realizacji projektu – k. 129129v, Aneks zawarty 28 kwietnia 2017 r. – k. 140-140v)

W dniu 2 października 2018 r. PARP wydała decyzję administracyjną nr (...), obligującą powódkę do zwrotu kwoty w wysokości 345 936,71 zł wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek bankowy (...) S.A. tj. dnia 19 lipca 2017 r. do dnia dokonania zwrotu. Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie PARP wskazała na nieprawidłowości w związku z realizacją zamówienia dotyczącego dostawy przez (...) Nieprawidłowość polegała na zmianie istotnych warunków umowy (terminu realizacji zamówienia) zawartej pomiędzy beneficjentem a wskazanym powyższej podmiotem. Konsekwencją nieprawidłowości było zastosowanie przez PARP korekty finansowej w wysokości 25%, co z kolei skutkowało koniecznością zwrotu przez Beneficjenta dofinansowania w kwocie 345 936,71 zł

Powódka złożyła odwołanie od powyższej decyzji do Ministra właściwego ds. rozwoju, jednakże przed zakończeniem postępowania odwoławczego, w dniu 17 lipca 2019 r. zwróciła na rachunek PARP kwotę, dotyczącą tej korekty, zaznaczając że spełnienie świadczenia następuje z zastrzeżeniem zwrotu w rozumieniu art. 411 pkt 1 k.c.

(decyzja PARP z 2 października 2018 r. nr (...) – k. 142-152v, pismo powódki z dnia 17 lipca 2019 r. wraz z potwierdzeniem zwrotu ustalonej przez PARP kwoty korekty – k. 153-154)

W dniu 22 marca 2018 r. (...) poinformowała PARP - w trybie § 18 ust. 6 umowy o dofinansowanie - o wyniku swoich rozmów z jednym z podwykonawców - (...), dotyczących braku wywiązywania się przez ten podmiot z umowy zawartej z powódką w dniu 10 maja 2016 r. Powódka poinformowała PARP, że (...) - którego opóźnienia w wydaniu zamówionego know-how stały się podstawą nałożenia opisanej wyżej korekty - dąży do zerwania umowy z powódką, co zagraża realizacji projektu. W piśmie tym powódka przedstawiła PARP kilka propozycji zakończenia umowy z (...) z prośbą o wskazanie stanowiska co do możliwości ich zastosowania. Powódka wniosła także do PARP o przeprowadzenie spotkania roboczego między przedstawicielami (...) oraz PARP.

(pismo powódki z dnia 22 marca 2018 r. k. 155-156v)

W dniu 11 kwietnia 2016 r. w siedzibie PARP strony odbyły spotkanie dotyczące stanu zaawansowania projektu i wykonania umowy. Pismem z dnia 16 kwietnia 2018 r., znak (...) (...) PARP podsumowała wyniki tego spotkania oraz wskazała, że projekt - zgodnie z opisem kryterium „Realizacja projektu mieści się w ramach czasowych POIR” zakończy się w dniu 15 kwietnia 2019 r. PARP wskazując na ryzyko braku zakończenia Projektu w tak określonym terminie zobowiązała powódkę do:

1) przedstawienia harmonogramu działań projektowych w układzie rzeczowym i finansowym, ze wskazaniem planowanych dat rozpoczęcia i zakończenia tych prac a także przedstawienia informacji o możliwych ryzykach lub zagrożeniach,

2) przekazywania do PARP comiesięcznej informacji o stanie zaawansowania realizacji inwestycji (w ujęciu rzeczowym oraz finansowym), w tym przedstawienia postępów w stosunku do zaplanowanego harmonogramu prac,

3) w związku z postanowieniem § 19 ust. 10 umowy o dofinansowanie, ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia w jednej (lub kilku) z form określonych w § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich. (Dz. U. z 2016 r. poz. 1161). PARP wskazała, że zabezpieczenie należy ustanowić na kwotę dofinansowania wskazaną w § 6 ust. 4 umowy o dofinansowanie, na okres do 15 sierpnia 2019 r. PARP poprosiła powódkę o przedstawienie propozycji formy zabezpieczenia należytego wykonania umowy o dofinansowanie.

(pismo PARP z dnia 16 kwietnia 2018 r. – k. 158-158v, zeznania świadka A. M. – k 533-535)

Pismem z dnia 15 maja 2018 r. (...) przedstawiła PARP propozycję rozwiązania opóźnień w realizacji Projektu, oraz zakończenia projektu w terminie wskazanym w umowie tj. do 15 kwietnia .2019 r., polegające na ograniczeniu zakresu rzeczowego i finansowego projektu, mianowicie:

1) rezygnacji z budowy nowego Zakładu Produkcyjnego w L. w ramach zadania 1 - (...) i zmianie tego zadania na zwiększenie mocy produkcyjnych w istniejącej powierzchni produkcyjnej. Proponowany, zmieniony zakres rzeczowy zadania dotyczył prac adaptacyjnych i remontowo-budowlanych w Zakładzie Produkcyjnym (...) S.A. w M. oraz adaptacji powierzchni produkcyjnej spółki zależnej (...) Sp. z o.o.;

2) rezygnacji z zakupu części wyposażenia hali. W związku z faktem, iż Spółka zaproponowała adaptację pomieszczeń na potrzeby produkcji dedykowanych do nowych analizatorów linii odczynnikowych, powódka zidentyfikowała możliwość wykorzystania maszyn i urządzeń, już przez niego posiadanych;

3) wyłączeniu z projektu prac i kosztów dotyczących wdrożenia analizatora biochemicznego nowej generacji - format gabinetowy.

Odwołując się do wskazanego w piśmie PARP z dnia 22 kwietnia 2018 r. wymagania ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia umowy, powódka zaproponowała ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w formie zastawu rejestrowego na posiadanych akcjach spółki (...) notowanej na rynku (...) do wysokości odpowiadającej kwocie zobowiązania wynikającego z umowy o dofinansowanie.

(pismo powódki z dnia 15 maja 2018 r. – k. 161-166, zeznania świadka A. M. – k. 533-535)

Pismem z dnia 5 czerwca 2018 r., znak (...) (...) PARP przedstawiła uwagi dotyczące wniosku o zmiany w projekcie, wskazując że wartość kosztów kwalifikowalnych w zaproponowanej zmianie jest zbyt niska - nie może ona wynosić 7,9 miliona złotych, ale musi przekraczać 10 milionów złotych. Dodatkowo PARP wniosła o skorygowanie punktu we

wniosku o dofinansowanie - „Projekt dotyczy inwestycji początkowej zgodnie z rozporządzeniem KE (UE) 651/2014”, wskazując jako formę inwestycji początkowej dywersyfikację produkcji zakładu poprzez wprowadzenie produktów uprzednio nieprodukowanych w zakładzie. W związku z tą ostatnią uwagą PARP wniosła o wskazanie przez powódkę czy koszty kwalifikowalne przekraczają o co najmniej 200% wartość księgową ponownie wykorzystywanych aktywów, odnotowaną w roku obrotowym poprzedzającym rozpoczęcie prac.

(pismo PARP z dnia 5 czerwca 2018 r. – 174-174v)

Pismem z dnia 27 czerwca 2018 r. (...) przedstawiła zaktualizowany wniosek o zmiany w projekcie, uwzględniający uwagi PARP. W rezultacie modyfikacji wprowadzonych przez powódkę całkowity koszt projektu miałby wynieść (...)zł, koszty kwalifikowalne wyniosłyby 11.653.496,00 zł, zaś wartość dofinansowania wyniosłaby 6.906.652,00 zł.

(pismo powódki z dnia 27 czerwca 2018 r. – k. 175-179v)

Pismem z dnia 26 czerwca 2018 r., znak (...) ((...)) - doręczonym (...) w dniu 3 lipca 2018 r. - PARP poinformowała (...) o zaplanowanej na 16-20 lipca 2018 r. kontroli projektu, prowadzonej zgodnie z art. 23 ustawy wdrożeniowej.

(pismo PARP z dnia 26 czerwca 2018 r. – k. 183)

W toku kontroli, w dniach 18-19 lipca 2018 r. przeprowadzono oględziny, obejmujące m.in. nieruchomość zlokalizowaną pod adresem (...) w L. (działka nr (...) ob. (...) – Z.), na której posadowiono fragmenty konstrukcji hali produkcyjnej. Dzień wcześniej – tj. 17 lipca 2018 r. członkowie zespołu kontrolującego przyjęli ustne wyjaśnienia od A. M. – Dyrektora Inwestycji i Jakości w przedmiocie odmowy udostępnienia członkom zespołu kontrolującego Dziennika budowy wydanego w oparciu o pozwolenie na budowę nr (...)z dnia 3 lipca 2013 r. z uwagi na fakt, że dokument ten dotyczy innej hali produkcyjnej niż zaplanowana w ramach kontrolowanego projektu. Budowa podjęta na podstawie powyższej decyzji została zakończona, co potwierdza stosowny wpis wprowadzony do dziennika budowy. **A. M. oświadczyła również, że do tej pory nie został wyłoniony Generalny Wykonawca i nie rozpoczęto jakichkolwiek prac budowlanych w tym wytyczenia geodezyjnego dla hali produkcyjnej, która będzie budowana na podstawie zamiennego pozwolenia na budowę nr (...) z dnia 7 lutego 2017 r ., które jest podstawą dla przedsięwzięcia opisanego we wniosku o dofinansowanie kontrolowanego projektu.**

(protokół z oględzin – k. 185-185v, protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień – k. 156, oświadczenie do protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień – k. 186v, 187)

Pismem z dnia 16 sierpnia 2018 r., znak (...)wskazała, że podjęła decyzję o wstrzymaniu weryfikacji wniosku o wprowadzenie zmian w umowie o dofinansowanie, do czasu zakończenia działań pokontrolnych, realizowanych w związku z przeprowadzoną w dniach 17-19 lipca 2018 r. kontrolą realizacji projektu. **Jednocześnie PARP oświadczyła, że nie akceptuje zaproponowanego przez powódkę zabezpieczenia realizacji umowy w formie zastawu rejestrowego na akcjach spółki (...).**

(pismo PARP z dnia 16 sierpnia 2018 r. – k. 189, zeznania świadka A. M. – k. 533-535)

Pismem z dnia 28 września 2018 r. (...) zwróciła się do PARP z prośbą o wskazanie przyczyn, dla których PARP odmówiła przyjęcia zabezpieczenia w formie zastawu rejestrowego na (...) S.A. Powódka wskazała, że w przypadku podtrzymania przez PARP stanowiska, odmawiającego przyjęcia zabezpieczenia na akcjach (...) S.A., Beneficjent proponuje ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w formie przewłaszczenia lub zastawu na zapasach magazynowych Spółki (...) S.A. Powódka wskazała, że spółka ta dysponuje własnym majątkiem oraz podlega nadzorowi Giełdy Papierów Wartościowych w W. w alternatywnym systemie obrotu (...). **Powódka zwróciła się przy tym do PARP z wnioskiem o wskazanie, czy taka forma dodatkowego zabezpieczenia będzie akceptowalna przez PARP.**

(pismo powódki z dnia 28 września 2018 r. – k 196-196v)

PARP nie ustosunkowała się w żadnej sposób do powyższego pisma

(okoliczności przyznane przez pozwaną – strona pozwana w toku niniejszego procesu nie odniosła się do podniesionego przez powódkę faktu braku odpowiedzi na propozycję zabezpieczenia, nie zaprzeczyła ani też nie przedstawiła żadnej korespondencji)

Pismem z dnia 20 sierpnia 2018 r. znak (...) PARP poinformowała (...), że informacja pokontrolna zostanie przekazana do dnia 8 października 2018 r. Z uwagi na odległy termin opracowania informacji pokontrolnej oraz uzależnienie dalszej oceny wniosku o zmiany w projekcie od zakończenia działań pokontrolnych powódka przyjęła, że być może w ocenie zespołu kontrolującego doszło do naruszenia przez powódkę przepisu art. 6 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE. L. z 2014 r. Nr 187, str. 1 z późn. zm., dalej jako „Rozporządzenie 651/2014”). Uwzględniając takie ryzyko, powódka zleciła opracowanie stosownej opinii prawnej, celem przedstawienia jej PARP i przyspieszenia działań kontrolnych tak, by PARP przystąpiła do analizy zgłoszonego w dniu 27 czerwca 2018 r. zmodyfikowanego wniosku o zmiany w Projekcie. Sporządzona w dniu 14 września 2018 r. „Opinia prawna dotycząca występowania efektu zachęty w ramach projektu realizowanego przez (...) S.A. na podstawie umowy o dofinansowanie nr (...)” została przesłana przez powódkę do PARP wraz z pismem z dnia 17 września 2018 r.

(pismo powódki z dnia 17 września 2018 r. – k. 191, opinia prawna z dnia 14 września 2018 r. – k. 191v-195v, okoliczności bezsporne)

Wraz z pismem z dnia 8 października 2018 r., znak (...) PARP przekazała powódce Informację pokontrolną. W treści Informacji pokontrolnej wskazano m.in., że rozpoczęcie budowy hali produkcyjnej (robót budowlanych w rozumieniu art. 3 pkt 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.), tj. jednego z zadań harmonogramu rzeczowo-finansowego projektu, nastąpiło w dniu 20 października 2014 r., co stwierdzono na podstawie kopii dziennika budowy nr (...), wydanego w dniu 19 września 2014 r. (oryginał ww. dokumentu nie został udostępniony w toku niniejszej kontroli, jednak PARP dysponowała nim z urzędu - dokument został ujawniony w trakcie kontroli innego projektu realizowanego przez beneficjenta). Budowa została rozpoczęta na podstawie pozwolenia nr (...) z dn. 03.07.2013 r., wobec którego wydano pozwolenia zamienne: nr (...) z dn. 09.12.2014 r. oraz nr (...) z dn. 07.02.2017 r. (decyzje nr (...) oraz (...) zostały wskazane we wniosku o dofinansowanie). Rozpoczęcie budowy zostało potwierdzone również w ramach wizji lokalnej nieruchomości na ul. (...) (działka nr (...) ob. (...) Z.), na której ww. hala miała zostać wzniesiona (na terenie nieruchomości stanowiącej lokalizację projektu znajdują się bowiem fragmenty konstrukcji hali produkcyjnej, a teren jest oznaczony tablicą informującą o pracach budowlanych, podjętych na podstawie zamiennego pozwolenia na budowę nr (...) z dn. 09.12.2014 r.). Zarówno pozwolenie na budowę nr (...) z dn. 03.07.2013 r., jak i pozwolenia zamienne (nr (...) z dn. 09.12.2014 r. i nr (...) z dn. 07.02.2017 r.) dotyczą budowy „(...) wielofunkcyjnego budynku zakładu produkcyjnego (...) S.A. (...) **W związku z rozpoczęciem realizacji projektu przed złożeniem wniosku o dofinansowanie zespół kontrolujący stwierdził, iż zaistniała nieprawidłowość wskazana w § 16 ust. 2 akt 12 umowy (uwzględniając regulacje § 5 ust. 1 i 2 umowy), umożliwiająca Instytucji Pośredniczącej rozwiązanie Umowy także z tego tytułu.**”

(pismo PARP z dnia 8 października 2018 r. – k. 197, Informacja pokontrolna PARP – k. 198-202)

Dziennik budowy nr (...) został wydany dla przedsięwzięcia Inwestora (...) S.A. z siedzibą przy ul. (...), (...)-(...) W., na podstawie pozwolenia na budowę nr (...) z dnia 3 lipca 2013 r. dla budowy wielofunkcyjnego budynku zakładu produkcyjnego wraz z instalacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi, stałym parkingiem, placem manewrowym, drogami dojazdowymi. Zgłoszenie rozpoczęcia budowy nastąpiło w dniu 8 października 2014 r. 20 października 2014 r. dokonano w nim wpisu o następującej treści: „przystąpiono do zagospodarowania zaplecza budowy i rozpoczęto usuwanie humusu”.

(Dziennik budowy nr (...) – k. 452a)

W dniu 31 października 2018 r. powódka przedstawiła zastrzeżenia wobec Informacji pokontrolnej. Powódka zakwestionowała ustalenia zespołu kontrolującego PARP, jakoby prace budowlane rozpoczęły się w październiku 2014 r., a więc niemal rok przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Wraz z zastrzeżeniami powódka przedstawiła ponownie opinię prawną z dnia 14 września 2018 r. oraz wskazała, że kontrolowany projekt jest realizowany na podstawie zamiennego pozwolenia na budowę, zaś umowa o dofinansowanie została podpisana dopiero po otrzymaniu przez PARP prawomocnego zamiennego pozwolenia na budowę z dnia 22 lutego 2017 r.

(zastrzeżenia powódki do Informacji pokontrolnej z dnia 31 października 2018 r. k. 203-206v)

Wobec powyższych zarzutów, w dniu 19 listopada 2018 r. PARP przekazała (...) ostateczną Informację pokontrolną, podtrzymującą stwierdzenie, że obiekt budowlany, jaki miał powstać na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę nr (...) z dn. 03.07.2013 r. oraz pozwolenia zamiennego nr (...) z dn. 09.12.2014 r. jest tożsamy z obiektem, jaki miał powstać w ramach realizacji kontrolowanego projektu, tj. hali j produkcyjno - magazynowej dla analizatorów i odczynników hematologicznych i biochemicznych. Zespół kontrolujący podkreślił, że pozwolenie na budowę nr (...)z dnia 7 lutego 2017 r. stanowi pozwolenie zamienne i jest nierozzerwanie związane z wcześniejszymi pozwoleniami na budowę (tj. z pozwoleniem nr (...) z dnia 3 lipca 2013 r. oraz pozwoleniem zamiennym nr (...) z dnia 9 grudnia 2014 r.) przez co budowa musiała zostać rozpoczęta przed upływem 3 lat od uprawomocnienia się pozwolenia nr (...) , ponieważ w przeciwnym razie termin wynikający z art. 37 ust. 1 ustawy Prawo budowlanego nie zostałby zachowany i pozwolenie straciłoby ważność. Decyzja zatwierdzająca projekt zamienny dotyczy bowiem tylko pewnych ściśle określonych elementów inwestycji Wszystkie pozostałe warunki pierwotnej decyzji pozwolenia na budowę pozostają jednak bez zmian. Pozwolenie zamienne nie może funkcjonować odrębnie od decyzji pierwotnej a co za tym idzie, nie przedłuża ważności pozwolenia pierwotnego. Zespół kontrolujący podtrzymał stanowisko co do naruszenia przez Beneficjenta art. 15 ust. 1 i 9 umowy oraz art. 23 ust 5 i 6 ustawy wdrożeniowej poprzez odmowę udostępnienia Dziennika budowy nr (...) z dnia 19 września 2014 r. W informacji pokontrolnej wskazano również, że w świetle decyzji administracyjnych związanych z budową w ramach projektu hali produkcyjno-magazynowej dla analizatorów i odczynników hematologicznych i biochemicznych, bezsprzecznie realizacja projektu została rozpoczęta przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. W związku z powyższym nastąpiło naruszenie regulacji umownych. Ostateczna informacja pokontrolna zawierała dwie rekomendacje, o następującej treści:

- 1) „zaleca się wyjaśnienie przyczyn podania we wniosku o dofinansowanie informacji niezgodnych ze stanem faktycznym dotyczącym okresu realizacji projektu oraz braku udostępnienia zespołowi kontrolnemu pełnej dokumentacji dotyczącej projektu”,
- 2) „zaleca się, w przypadku realizacji w przyszłości projektów współfinansowanych ze środków publicznych, ich realizację w sposób respektujący uregulowania sformułowane w umowie o dofinansowanie”.

(pismo PARP z dnia 19 listopada 2018r. – k. 218, ostateczna Informacja pokontrolna - k. 218v-225v)

W piśmie z dnia 4 grudnia 2018 r. powódka odmówiła podpisania ostatecznej Informacji pokontrolnej - formułując zarzut naruszenia przez PARP przepisu art. 25 ust. 5 ustawy wdrożeniowej, obligującego do rozpatrzenia wszystkich zarzutów podniesionych przez kontrolowany podmiot. Powódka wniosła o rewizję informacji pokontrolnej

(pismo powódki z dnia 4 grudnia 2018 r. – k. 226-228v)

W piśmie z dnia 4 lutego 2019 r. PARP wskazała, iż w nawiązaniu do przeprowadzonej kontroli projektu przyjmuje do wiadomości złożone przez Beneficjenta wyjaśnienia w zakresie zalecenia nr 1. jednak wskazany przez Beneficjenta sposób wdrożenia zalecenia nr 2 nie może zostać zaakceptowany, a samo zalecenie uznane za wdrożone.

(pismo PARP z dnia 4 lutego 2019 r. – k. 230)

W dniu 27 lutego 2019 r. powódka wystosowała do PARP pismo, podnosząc, że nie doszło do rozpatrzenia złożonego przez nią wniosku o wprowadzenie zmian do projektu i umowy. W piśmie tym powódka wniosła również o wydłużenie terminu realizacji projektu o czas, w którym PARP prowadziła działania kontrolne (lipiec 2018 - luty 2019) oraz czas, w którym PARP nie ustosunkowała się do pism beneficjenta (luty 2019-kwiecień 2019).

(pismo powódki z dnia 27 lutego 2019 r. – k. 232-233v)

W piśmie z dnia 12 marca 2019 r. PARP oświadczyła, że działania kontrolne projektu, prowadzone w dniach 17-19 lipca 2018 r. zostały zakończone. Pozwana wskazała, że łączna kwota wydatków uznanych za niekwalifikowane, wskazanych w treści ostatecznej informacji pokontrolnej, wynosi (...)zł, jednocześnie zastrzegając, że w części (...) ww. informacji, stwierdzono wystąpienie przesłanek wskazujących na możliwość rozwiązania przez PARP umowy o dofinansowanie, a w konsekwencji, uznania wszystkich poniesionych kosztów za niekwalifikowane.

(pismo PARP z 12 marca 2019 r. – k. 234)

PARP bardzo długo rozpatrywała wniosek o zmianę umowy o dofinansowanie. (...) zastanawiała się czy w ogóle ten wniosek jest rozpatrywany a jeśli tak, to kiedy zapadnie w tej sprawie decyzja. Z tej przyczyny powódka zdecydowała się na złożenie do PARP wniosku o udostępnienie informacji publicznej, co uczyniła pismem z dnia 22 marca 2019 r. Wniosek dotyczył kopii dokumentów, w tym wiadomości e-mail wysyłanych ze służbowej poczty elektronicznej, znajdujących się w dyspozycji Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, a dotyczących wniosku (...) S.A. z dnia 16 maja 2018 r. o zmiany w projekcie, realizowanym na podstawie umowy o dofinansowanie nr (...). W treści wniosku powódka wskazała, że w przypadku wątpliwości interpretacyjnych należy przyjąć, iż wniosek dotyczy przekazania kopii wszystkich dokumentów przedstawiających sposób rozpatrywania przez PARP wniosku o zmiany w projekcie.

(zeznania świadka A. M. – k. 533-535, wniosek powódki o udostępnienie informacji publicznej z dnia 22 marca 2019 k. 235-235v)

W odpowiedzi na powyższe, pismem z dnia 3 kwietnia 2019 r. znak (...), PARP wskazała na istnienie jednego pisma dotyczącego oceny wniosku powódki o dokonanie zmian w projekcie, mianowicie pisma znak (...) z 16 sierpnia 2018 r. PARP podniosła, że wiadomości e-mail wysyłane ze służbowej poczty elektronicznej nie są dokumentem urzędowym, a w związku z tym nie stanowią informacji publicznej i nie mogą zostać udostępnione przez PARP.

(pismo PARP z dnia 4 kwietnia 2019 r. k. 236-236v)

W piśmie z dnia 10 kwietnia 2019 r., znak (...) PARP oświadczyła, że **odmawia wyrażenia zgody na zmiany w projekcie zaproponowane przez powódkę.** PARP odwołała się do wyników kontroli projektu, prowadzonej w dniach 17- 19 lipca 2018 r. uznając, że w związku z ustaleniem w ostatecznej informacji pokontrolnej niedopuszczalności udzielenia pomocy publicznej na realizację projektu, z uwagi na niespełnienie wszystkich obligatoryjnych kryteriów wyboru projektów do dofinansowania, brak jest podstaw do akceptacji przez PARP jakichkolwiek zmian do umowy o dofinansowanie. Po drugie, PARP przyjęła, że wniosek o wprowadzenie zmian do umowy o dofinansowanie nie mógłby zostać przyjęty, ponieważ projekt po wprowadzeniu wnioskowanych zmian nie spełniłby dodatkowo obligatoryjnych kryteriów merytorycznych.

(pismo PARP z dnia 10 kwietnia 2019 r. – k. 239)

W piśmie z dnia 18 kwietnia 2019 r. znak (...), doręczonym powódce w dniu 24 kwietnia 2019 r., PARP złożyła oświadczenie o rozwiązaniu łączącej strony umowy o dofinansowanie nr (...) z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia. Jako podstawę rozwiązania umowy PARP wskazała postanowienia § 16 ust. 1 w związku z § 16 ust. 2 pkt 2, 3, 5, 6, 9 i 12 umowy, tj.:

- brak ustanowienia przez Beneficjenta dodatkowego zabezpieczenia zgodnie z żądaniem Instytucji Pośredniczącej (§16 ust. 2 pkt 2 umowy);

- rozpoczęcie realizacji projektu przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie (§16 ust. 2 pkt 12 umowy);
- przedstawienie fałszywych lub niepełnych dokumentów przez Beneficjenta w celu uzyskania dofinansowania (§16 ust. 2 pkt 6 umowy) ;
- brak osiągnięcia celu projektu (§16 ust 2 pkt 3 i 9 umowy);
- niski stan zaawansowania projektu (§16 ust. 2 pkt 5 umowy).

W związku z powyższym PARP uznała, że całość wydatków poniesionych na realizację projektu stanowi koszty niekwalifikowane, z uwagi na niedopuszczalność udzielenia pomocy publicznej. PARP wskazała, że w związku z realizacją projektu Beneficjent otrzymał dofinansowanie w łącznej kwocie 3.180.683,32 zł Zgodnie z decyzją administracyjną PARP z dnia 2 października 2018 r. Beneficjent został zobowiązany do zwrotu na rzecz PARP kwoty 345.936,71 zł wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia 19 lipca 2017 r. do dnia zwrotu. Wobec powyższych ustaleń PARP, na podstawie art. 207 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych, wezwała powódkę do zwrotu dalszej kwoty otrzymanego dofinansowania w wysokości 2.834.746,61 zł powiększonej o odsetki w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek Beneficjenta do dnia zwrotu.

(pismo PARP z dnia 18 kwietnia 2019 r. o rozwiązaniu umowy - k. 242-244v)

(...) w piśmie z dnia 8 maja 2019 r. zakwestionowała podstawy oraz legalność oświadczenia PARP o wypowiedzeniu umowy. W tym samym piśmie powódka oświadczyła, że odmawia zwrotu środków, wypłaconych na podstawie umowy o dofinansowanie.

(pismo powódki z dnia 8 maja 2019 r. – k. 246-251)

Pismem z dnia 17 lipca 2019 r. Beneficjent zawiadomił PARP o dokonaniu zwrotu dofinansowania z odsetkami z zastrzeżeniem ich zwrotu na podstawie art. 411 pkt. 1 k.c. Powódka w całości podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, i podkreśliła, że zwrotu dofinansowania dokonuje jedynie z zastrzeżeniem zwrotu z uwagi na konieczność uniknięcia nieodwracalnych negatywnych skutków wykorzystania przez PARP przewagi kontraktowej. W tytule przelewu zawierającym zwrot na rzecz PARP kwoty 3.250.187,61 zł (...) wskazała: „zwrot z umowy o dof. nr (...) zwrot z zastrzeżeniem żądania zwrotu art. 411 pkt 1 k.c.”

(pismo powódki z dnia 17 lipca 2019 r. – k. 252-252v, potwierdzenie przelewu – k. 253)

Sąd dokonał następującej oceny dowodów:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów, nie znajdując podstaw do podważania ich autentyczności i wiarygodności, zwłaszcza, że ich treść nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania przesłuchanych świadków i reprezentanta strony powodowej w zakresie w jakim osoby te zeznawały o faktach. Relacje te są zbieżne z dokumentami przedstawionymi przez strony w sprawie. Natomiast w zakresie w jakim osoby te przedstawiały własne oceny i interpretacje Sąd pominął te zeznania, albowiem zadaniem tych osobowych źródeł dowodowych jest jedynie przedstawienie sądowi faktów.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Istotą sporu w niniejszej sprawie było rozważenie istnienia podstaw zwrotu przez pozwaną Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w W. na rzecz powódki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. spełnionego wcześniej przez tę spółkę

na rzecz PARP świadczenia tytułem zwrotu dofinansowania, które powodowa spółka otrzymała na mocy umowy zawartej z PARP dnia 7 października 2016 r. o dofinansowanie projektu w ramach poddziałania 3.2.1 Badania na Rynek Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, 2014-2020 nr (...) na realizację projektu: (...)

Powódka wywodziła swoje roszczenie z przepisów o świadczeniu nienależnym.

Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Na mocy art. 410 k.c. powyższą zasadę stosuje się również do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Stosownie do treści art. 411 pkt 1 k.c. nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, **chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu** albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej.

Powódka stała na stanowisku, że spełnienie przez nią świadczenia w postaci zwrotu dofinansowania nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu. Fakt zastrzeżenia zwrotu świadczenia był między stronami bezsporny, nadto wynika on wprost z przedłożonych przez powódkę dokumentów – pism kierowanych do strony pozwanej (k. 153, 252) oraz potwierdzeń przelewów w których tytułach wyraźnie wskazano zastrzeżenie zwrotu z powołaniem się na art. 411 pkt 1 k.c. (k. 154, 253).

Sporna w niniejszej sprawie pozostawała natomiast ocena czy świadczenie polegające na zwrocie przez powódkę na rzecz PARP dofinansowania, można uznać za świadczenie nienależne w rozumieniu przytoczonych wyżej przepisów.

Podstawą żądania przez pozwaną zwrotu dofinansowania był fakt rozwiązania przez PARP łączącej strony umowy. W piśmie z dnia 18 kwietnia 2019 r. doręczonym powódce w dniu 24 kwietnia 2019 r. pozwana składając oświadczenie o rozwiązaniu umowy powołała się na poszczególne punkty §16 umowy, który regulował kwestie związane z zakończeniem współpracy między stronami. Stosownie zaś do treści §17 ust. 1 umowy w przypadku jej rozwiązania, Beneficjent (powódka) zobowiązany był do zwrotu całości otrzymanego dofinansowania wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od dnia przekazania środków na rachunek bankowy Beneficjenta do dnia ich zwrotu w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy wraz z odsetkami bankowymi narosłymi od dofinansowania przekazanego w formie zaliczki. Nie ulega zatem wątpliwości, że w przypadku rozwiązania umowy jej postanowienia nakładały na Beneficjenta obowiązek zwrotu otrzymanego dofinansowania. Innymi słowy obowiązek zwrotu dofinansowania był nieuchronną konsekwencją rozwiązania umowy.

Postanowienie zawarte w §16 ust. 2 umowy zawierało zamknięty katalog przesłanek, dających pozwanej podstawy do wypowiedzenia umowy. Warto zaznaczyć, że dla uruchomienia po stronie PARP możliwości rozwiązania umowy wystarczyło ziszczenie się jednej z wymienionych w powyższym postanowieniu podstaw. Celem rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy należało zatem rozważyć zasadność rozwiązania przez PARP powyższej umowy. Tylko bowiem w wypadku stwierdzenia bezpodstawności rozwiązania umowy (a zatem wypowiedzenia jej mimo braku istnienia przesłanek, o którym mowa w §16 ust. 2 umowy) można następczo stwierdzić brak podstaw do zwrotu dofinansowania przez powódkę, a tym samym uznać, że było to świadczenie nienależne.

Wobec faktu, że pozwana w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy z dnia 18 kwietnia 2019 r. przedstawiła kilka przyczyn zakończenia stosunku prawnego łączącego ją z powódką, Sąd poddał analizie odrębnie każdą z tych podstaw.

I. *Brak ustanowienia przez Beneficjenta dodatkowego zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wynikających z umowy zgodnie z §19 ust. 10 (§16 ust. 2 pkt 2 umowy)*

Analizę powyższego wątku należy rozpocząć od przytoczenia obowiązków stron wynikających z zawartej między nimi umowy. Kwestię ustanawiania zabezpieczeń regulował §19 umowy. Biorąc pod uwagę oświadczenie PARP z dnia 18

kwietnia 2019 r. o wypowiedzeniu umowy, istotna jest w tym wypadku treść ust. 10 oraz ust. 11 wskazanego paragrafu. Zgodnie z tymi postanowieniami Instytucja Pośrednicząca była uprawniona do żądania dodatkowego zabezpieczenia w formie wybranej spośród form określonych w rozporządzeniu w sprawie zaliczek w przypadku gdy poweźmie uzasadnione wątpliwości co do prawidłowości realizowanego projektu. Beneficjent obowiązany był to żądanie spełnić pod rygorem rozwiązania umowy. (ust.10) Brak ustanowienia lub niewniesienie zabezpieczeń, o których mowa w ust. 2 lub 10 w terminie wynikającym z umowy i **w formie zaakceptowanej przez Instytucję Pośredniczącą**, stanowiło podstawę do rozwiązania umowy. (ust.11)

Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. (tj. z dnia 15 lipca 2016 r. Dz. U. z 2016 r. poz. 1161) w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, który przewiduje możliwe w tym wypadku rodzaje zabezpieczeń (które na potrzeby umowy strony określały jako „rozporządzenie w sprawie zaliczek”) przewiduje w ust. 2 jako jedną z form zabezpieczenia weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową (§6 ust. 2 Rozporządzenia). Natomiast w §6 ust. 4 Rozporządzenie zawiera katalog następujących form zabezpieczenia:

- forma pieniężna
- poręczenie bankowe lub poręczenie spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, z tym że zobowiązanie kasy jest zawsze zobowiązaniem pieniężnym;
- gwarancja bankowa;
- gwarancja ubezpieczeniowa;
- poręczenie, o którym mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz.U. z 2016 r. poz. 359);
- weksel z poręczeniem wekslowym banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej;
- zastaw na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego;
- zastaw rejestrowy na zasadach określonych w przepisach o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (w przypadku gdy mienie objęte zastawem może stanowić przedmiot ubezpieczenia, zastaw ustanawiany jest wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem zastawu);
- przewłaszczenie rzeczy ruchomych beneficjenta na zabezpieczenie;
- hipoteka (w niektórych przypadkach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości będącej przedmiotem hipoteki)
- poręczenie według prawa cywilnego. (ust.4)

Jak ustalono w niniejszej sprawie powódka odwołując się do wskazanego w piśmie PARP z dnia 22 kwietnia 2018 r. wymagania ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia umowy, zaproponowała w piśmie z dnia 15 maja 2018 r. ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia **w formie zastawu rejestrowego na posiadanych akcjach spółki (...) notowanej na rynku (...)**

Nie ulega wątpliwości, że zastaw rejestrowy jest jedną z form zabezpieczenia dopuszczalną przez cytowane wyżej Rozporządzenie. Jednak zgodnie z §19 ust. 11 umowy, warunkiem koniecznym dla skutecznego ustanowienia zabezpieczenia była akceptacja jego formy przez Instytucję Pośredniczącą – w tym wypadku PARP. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że pozwana nie zaakceptowała propozycji powódki ustanowienia zabezpieczenia we wskazanej wyżej formie. **Powódka w piśmie z dnia 28 września 2018 r. zwróciła się do PARP z prośbą o wskazanie przyczyn, dla których PARP odmówiła przyjęcia zabezpieczenia w formie zastawu rejestrowego na akcjach (...) S.A.** Powódka wskazała, że w przypadku podtrzymania przez

PARP tego stanowiska, Beneficjent zaproponuje ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w formie przewłaszczenia lub zastawu na zapasach magazynowych Spółki (...) S.A. Powódka podkreśliła, że spółka ta dysponuje własnym majątkiem oraz podlega nadzorowi Giełdy Papierów Wartościowych w W. w alternatywnym systemie obrotu (...) **Powódka zwróciła się przy tym do PARP z wnioskiem o wskazanie, czy taka forma dodatkowego zabezpieczenia będzie akceptowalna przez PARP.** W materiale dowodowym sprawy brak jest jakiegokolwiek korespondencji ze strony PARP stanowiącej odpowiedź na wskazane wyżej pismo. Pozwana nie zajęła również w tym zakresie stanowiska procesowego. W związku z powyższym Sąd uznał, zgodnie z twierdzeniem strony powodowej, że PARP nigdy nie zajęła stanowiska wobec pisma powódki z dnia 28 września 2018 r.

W tym stanie rzeczy należało uznać, że nie istniały przesłanki wypowiedzenia umowy o dofinansowanie na podstawie §16 ust. 2 pkt 2 umowy. Wprawdzie nie doszło do ustanowienia żądanego przez pozwaną zabezpieczenia, jednakże biorąc pod uwagę treść łączącego strony stosunku umownego, Sąd doszedł do wniosku, że przyczyną braku zabezpieczenia było w tym wypadku zaniechanie po stronie PARP. W świetle wiążących strony postanowień umownych powódka nie miała bowiem możliwości ustanowienia zabezpieczenia bez akceptacji Instytucji Pośredniczącej. Skoro tak, brak ustosunkowania się przez pozwaną do pisma powódki zawierającego propozycję kolejnej formy zabezpieczenia uniemożliwiał w istocie powodowej spółce wywiązanie się z jej obowiązków umownych. W ocenie Sądu dalece niewłaściwe byłoby przerzucanie w tej sytuacji odpowiedzialności na powódkę i rozwiązanie umowy z przyczyn leżących rzekomo po jej stronie. Warto zauważyć, że zgodnie z art. 354 § 2 kc, wierzyciel ma obowiązek współdziałać w wykonaniu zobowiązania przez dłużnika, zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W niniejszej sprawie treść stosunku prawnego wyraźnie wskazywała na konieczność aktywności po stronie PARP w procesie ustanawiania zabezpieczenia. Nie udzielając odpowiedzi na propozycję powódki PARP nie wypełniła jako wierzyciel obowiązków współdziałania w wykonaniu zobowiązania.

W konsekwencji, w ocenie Sądu, brak ustanowienia zabezpieczenia wykonania umowy przez powódkę nie mógł stanowić przyczyny rozwiązania umowy, o której mowa w §16 ust. 2 pkt 2 umowy.

II. Rozpoczęcie realizacji projektu przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie (§ 16 ust. 2 pkt 16 umowy)

Pozwana stała na stanowisku, że realizacja projektu powódki polegającego na budowie hali produkcyjno-magazynowej dla analizatorów i odczynników hematologicznych i biochemicznych na nieruchomości przy ul. (...) w L. rozpoczęła się w dniu 20 października 2014 roku. Wniosek ten pozwana wywiodła z treści dziennika budowy Nr (...) wydanego na podstawie pozwolenia na budowę nr (...) z dnia 3 lipca 2013 r., którego kopię pozwana przedłożyła do akt sprawy. W dzienniku budowy widnieje tylko jeden wpis z dnia 20 października 2014 r. o treści: „Przystąpiono do zagospodarowania zaplecza budowy i rozpoczęto usuwanie humusu”. Nadto, jak wynika z protokołu oględzin przeprowadzonych podczas kontroli projektu dniami 18-19 lipca 2018 r. na wskazanej wyżej nieruchomości znajdowały się fragmenty konstrukcji hali produkcyjnej. Między stronami bezsporne było, że powódka złożyła wniosek o dofinansowanie w dniu 28 października 2015 r. W ocenie PARP rozpoczęcie budowy hali produkcyjnej przed złożeniem wniosku o dofinansowanie oznacza, że pomoc publiczna została udzielona powódce nienależnie ponieważ nie został spełniony efekt zachęty zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. Zdaniem powódki nie narusza efektu zachęty wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji nowego projektu – o niedopuszczalności pomocy publicznej będzie świadczyć podjęcie przed złożeniem wniosku o pomoc, prac nad projektem które mają nieodwracalny charakter. Powódka podniosła również, że nie miała możliwości realizowania projektu w oparciu o pozwolenia na budowę z 3 lipca 2013 i 9 grudnia 2014 ponieważ musiała uzyskać nową decyzję środowiskową oraz ostateczną zamienną decyzję o pozwoleniu na budowę z lutego 2017 r.

Oceniając powyższą przesłankę wypowiedzenia umowy należało w pierwszej kolejności zdecydować czy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że powódka rzeczywiście rozpoczęła budowę hali produkcyjno-magazynowej, której dotyczył wniosek o dofinansowanie, przed jego złożeniem tj. przed dniem 28 października 2015 r.

Zgodnie z §5 ust. 2 umowy o dofinansowanie za rozpoczęcie realizacji projektu strony uznały **dzień rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją** lub dzień zaciągnięcia pierwszego prawnie wiążącego zobowiązania do zamówienia urządzeń, towarów lub usług związanych z realizacją projektu lub inne zobowiązanie, które sprawia, że **inwestycja staje się nieodwracalna**, zależnie od tego co nastąpi wcześniej. Strony ustaliły, że działań przygotowawczych, w szczególności studiów wykonalności, usług doradczych związanych z przygotowaniem projektu, w tym analiz przygotowawczych (technicznych, finansowych, ekonomicznych) oraz przygotowania dokumentacji związanej z wyborem wykonawcy nie uznaje się za rozpoczęcie prac pod warunkiem, że ich koszty nie są objęte pomocą publiczną. Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych takich jak uzyskanie zezwoleń nie uznaje się za rozpoczęcie prac.

Powyższa definicja jest tożsama z definicją zawartą w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 zawartą w art. 2 pkt 23.

Dla ustalenia, czy czynności wymienione w dzienniku budowy nr (...) mogą zostać uznane za rozpoczęcie robót budowlanych, zasadne wydaje się sięgnięcie do regulacji zawartych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 Prawo budowlane (Dz.U.2023.682 tj.) - ustawa ta została wymieniona wśród podstaw prawnych zawartej umowy o dofinansowanie (k. 118v). Zgodnie z art. 3 pkt 7 Prawa budowlanego przez roboty budowlane należy rozumieć budowę, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego. Z kolei stosownie do treści art. 41 ust. 1 tej ustawy, rozpoczęcie budowy następuje z chwilą podjęcia prac przygotowawczych na terenie budowy. Katalog prac przygotowawczych został zawarty w ust. 2, zgodnie z którym pracami przygotowawczymi są:

- 1) wytyczenie geodezyjne obiektów w terenie;
- 2) wykonanie niwelacji terenu;
- 3) zagospodarowanie terenu budowy wraz z budową tymczasowych obiektów;
- 4) wykonanie przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy.

W tym stanie rzeczy nie ulega wątpliwości, że podjęte w dniu 20 października 2014 r. czynności polegające na zagospodarowaniu zaplecza budowy i rozpoczęciu usuwania humusu należy, w świetle przepisów Prawa budowlanego, uznać za rozpoczęcie budowy.

Nie można jednak tracić z pola widzenia przytoczonej wyżej umownej definicji rozpoczęcia realizacji projektu, za które strony uznały między innymi **dzień rozpoczęcia robót budowlanych związanych z inwestycją**. W niniejsze sprawie sporne pozostawało, czy czynności wymienione w dzienniku budowy (...) były związane z inwestycją w rozumieniu cytowanej wyżej definicji, ponieważ strona powodowa stała na stanowisku, że zostały one podjęte w ramach budowy innego obiektu.

Analizując dokumentację stanowiącą podstawę budowy hali produkcyjno-magazynowej objętej zawartą przez strony umową o dofinansowanie z dnia 7 października 2016 r. należało stwierdzić, że z omawianym przedsięwzięciem związane były trzy decyzje Prezydenta Miasta L. dotyczące udzielenia pozwolenia na budowę wielofunkcyjnego budynku zakładu produkcyjnego (...) S.A.: 1) Decyzja nr (...) z dnia 3 lipca 2013 r. (wskazana we wniosku o dofinansowanie) zmieniająca ją 2) Decyzja z Nr (...) z dnia 9 grudnia 2014 r. oraz ostatnia – zmieniająca dwie poprzednie: 3) Decyzja nr (...) z dnia 7 lutego 2017 r. Dziennik budowy Nr (...) odnosił się bezpośrednio jedynie do Decyzji nr (...) z dnia 3 lipca 2013 r. Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego możliwe było zatem ustalenie, że podstawę planowanej przez powódkę inwestycji, na którą miało zostać udzielone dofinansowanie stanowiła Decyzja o pozwoleniu na budowę nr (...) (powódka sama wskazała ten fakt w treści wniosku o dofinansowanie), oraz że w związku z tą decyzją założono dziennik budowy o numerze (...), w którym dokonano jednego wpisu w dniu 20 października 2014 r. świadczącego o tym, że tego dnia przystąpiono do zagospodarowania zaplecza budowy i usunięcia humusu.

Powódka wskazywała, że podjęte czynności, o których mowa w dzienniku budowy nr (...) dotyczyły innego projektu, niż objęty wnioskiem o dofinansowanie rozpatrywanym w przedmiotowej sprawie. Taki sam argument został podniesiony w toku przeprowadzanej przez PARP kontroli, podczas której odmówiono członkom zespołu kontrolującego udostępnienia dziennika budowy (protokół k. 186, oświadczenia k. 186v i k. 187). Co więcej, również sama pozwana przyznała, że dysponuje kopią dziennika budowy nr (...) ponieważ **jest to dokument znajdujący się w jej posiadaniu w związku z kontrolą dotyczącą innego projektu powódki**. Żadna ze stron nie wskazała jednak na czym polegał ów inny projekt, i czym różnił się od projektu, którego dotyczy niniejsza sprawa. Sąd nie miał możliwości ustalenia tej kwestii w oparciu o materiał dowodowy przedstawiony przez strony postępowania. Należy jednak zwrócić uwagę na treść wniosku o dofinansowanie, w którym powódka wprawdzie powołała się na Decyzję o pozwoleniu na budowę nr (...) jednakże **zmienioną decyzją nr (...) z dnia 9 grudnia 2014 r.** Powyższe pozwała zdaniem Sądu ustalić, że wnioskując o udzielenie dofinansowania na cel jakim była budowa hali produkcyjno-magazynowej dla analizatorów i odczynników hematologicznych i biochemicznych na nieruchomości przy ul. (...) w L. powódka potrzebowała dokonać uprzednio zmiany pozwolenia na budowę nr (...), na mocy Decyzji z dnia 9 grudnia 2014 r. W ocenie Sądu pozwana nie udowodniła zatem – stosownie do art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c., że powódka w dniu 20 października 2014 r. rozpoczęła realizację projektu objętego umową o dofinansowanie nr (...) na realizację projektu pt.: (...) Innymi słowy pozwana nie zdołała wykazać, że doszło w ten sposób do rozpoczęcia robót budowlanych **związanych z inwestycją**. Wobec twierdzeń pozwanej, że dokument dziennika budowy nr (...) został ujawniony w trakcie kontroli innego projektu realizowanego przez powódkę, oraz wobec treści wniosku o dofinansowanie nie można w ocenie Sądu stwierdzić, że przygotowanie zaplecza budowy oraz usuwanie humusu dotyczyło na pewno projektu objętego powyższą umową.

Biorąc pod uwagę rozbudowaną argumentację przedstawianą przez strony postępowania, jedynie na marginesie należy wskazać, że w ocenie Sądu, podjęte na podstawie pozwolenia na budowę nr (...) działania nie naruszały efektu zachęty w rozumieniu z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. W tym względzie Sąd uznał za przekonującą interpretację art. 6 Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 przedstawioną przez powódkę na podstawie orzecznictwa sądów administracyjnych. W szczególności należało zwrócić uwagę na stanowisko zaprezentowane przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 11 maja 2017 r. (sygn. V SA/Wa 674/17), zgodnie z którym jako przykład nieodwracalności wskazano rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją lub pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi najpierw. Treść art. 2 pkt 23 w sposób wyraźny sygnalizuje sposób wykładni pojęcia "rozpoczęcie prac" - muszą to być prace, które mogą być wykorzystane praktycznie tylko do konkretnego zamierzenia gospodarczego, bardzo ściśle z nim związane i praktycznie uniemożliwiające swobodną zmianę na inny projekt. (Wyrok WSA w Warszawie z 11.05.2017 r., V SA/Wa 674/17, LEX nr 2332940). W ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę trudno uznać zagospodarowanie zaplecza budowy i rozpoczęcie usuwania humusu za prace, ściśle związane z jakimkolwiek konkretnym projektem, zwłaszcza w realiach przedmiotowej sprawy, gdzie z samych twierdzeń stron wynika, że w oparciu o pozwolenie na budowę nr (...) realizowany mógł być więcej niż jeden projekt.

Wobec powyższego Sąd doszedł do wniosku, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy brak było podstaw wypowiedzenia przez PARP umowy w oparciu o §16 ust. 2 pkt 12 umowy.

III. Przedstawienie fałszywych lub niepełnych dokumentów przez Beneficjenta w celu uzyskania dofinansowania (§16 ust. 2 pkt 6 umowy)

Powyższa przesłanka pozostaje w istocie w ścisłym związku z przesłanką wymienioną w punkcie II., bowiem PARP stała na stanowisku, że powódka składając wniosek o dofinansowanie zataiła przed Instytucją Pośredniczącą fakt rozpoczęcia budowy hali magazynowo-produkcyjnej jeszcze w 2014 r. Wobec braku udowodnienia przez pozwaną powyższego faktu, również podstawa wypowiedzenia umowy oparta o przedstawienie przez beneficjenta rzekomo fałszywych dokumentów lub złożenie fałszywych oświadczeń nie mogła zostać uznana przez Sąd za spełnioną.

IV. Brak osiągnięcia celu projektu (§ 16 ust 2 pkt 3 i 9 umowy) oraz niski stan zaawansowania projektu (§16 ust. 2 pkt 5 umowy)

Zgodnie ze stanowiącym załącznik umowy Harmonogramem rzeczowo-finansowym projektu, zasadniczym celem projektu było uruchomienie produkcji grupy innowacyjnych analizatorów hematologicznych i biochemicznych wraz z dedykowaną linią odczynników w oparciu o własne, wypracowane w toku przeprowadzonych prac B + R rozwiązania technologiczne (autorskie konstrukcje (...) S.A. – innowacje w skali świata). Wnioskodawca dla prawidłowej realizacji inwestycji planował wybudować halę produkcyjną **od podstaw**, która miała być zlokalizowana na nieruchomości położonej przy ul. (...) w L. na działce nr ewid. (...)

Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego, w toku obowiązywania przedmiotowej umowy powódka złożyła do PARP wnioski o zmianę zakresu realizowanego projektu, z uwagi przede wszystkim na małe prawdopodobieństwo ukończenia go w zakładanym ostatecznie w umowie terminie tj. do dnia 15 kwietnia 2019 roku. Ponadto powódka planowała ograniczyć zakres przedmiotowy projektu m.in. poprzez rezygnację z budowy Zakładu Produkcyjnego w ramach zadania nr 1 (budowa hali-produkcyjno-magazynowej dla analizatorów i odczynników hematologicznych i biochemicznych) i zmianę tego zadania na zwiększenie mocy produkcyjnych w istniejącej powierzchni produkcyjnej w Zakładzie w M.. W piśmie z dnia 27 czerwca 2018 r. powódka przedstawiła ostateczną propozycję zmiany umowy, do której pozwana odniosła się dnia 10 kwietnia 2019 roku.

W niniejszej sprawie bezspornym jest fakt braku ukończenia przez powódkę planowanego pierwotnie projektu w postaci budowy hali produkcyjno-magazynowej w L. i uruchomienia produkcji analizatorów diagnostycznych (hematologicznych i biochemicznych) nowej generacji z dedykowaną linią odczynników. Powódka na żadnym etapie postępowania nie zaprzeczała, że nie udało jej się zrealizować tego zadania. Co więcej, z tej właśnie przyczyny wnioskowała do PARP o zmianę umowy, aby umożliwić ukończenie projektu do dnia 15 kwietnia 2019 r. i uniknąć zwrotu udzielonego dofinansowania. W ocenie Sądu ustosunkowanie się przez PARP do powyższego wniosku po niemalże roku od jego złożenia, choć niewątpliwie stanowiło naruszenie §18 ust. 7 łączącej strony umowy, nie miało wpływu na zasadność wypowiedzenia umowy z uwagi na oczywisty brak osiągnięcia przez powódkę celu projektu. Zgodnie bowiem z treścią powyższego postanowienia umownego, Instytucja Pośrednicząca miała obowiązek ustosunkować się do wniosku o zmianę umowy w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania, uzasadniając swoje stanowisko w razie odmowy uwzględnienia wniosku. W przypadku konieczności powołania eksperta zewnętrznego do oceny zaproponowanych przez beneficjenta zmian, termin 30 dni mógł ulec wydłużeniu, o czym Instytucja Pośrednicząca miała poinformować beneficjenta. Jednakże żadne postanowienie umowne nie przewidywało sankcji za przekroczenie przez PARP powyższego 30-dniowego terminu, w szczególności żadne postanowienie nie dało podstawy do stwierdzenia aby brak reakcji ze strony PARP uważać w tym wypadku za zgodę na zmianę umowy zgodnie z wnioskiem beneficjenta. W ocenie Sądu irrelevantna dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy pozostaje ocena prawidłowości zachowania PARP w procesie wprowadzania zmian do umowy. Zaznaczyć należy, że przedmiotem zobowiązania powódki było osiągnięcie pewnego jasno zdefiniowanego, zamierzonego celu (realizacja projektu), i póki nie doszło między stronami do zmiany umowy cel ten pozostawał dla powódki bezwzględnie wiążący. W tym kontekście nie ulega wątpliwości, że powódka nie wywiązała się z umowy, albowiem nie zrealizowała celu kontraktu, nie ukończyła bowiem projektu do dnia 15 kwietnia 2019 r. Zgodnie z §3 ust. 3 umowy projekt uznaje się za zrealizowany jeśli beneficjent wykonał i udokumentował w sposób określony w umowie pełny zakres rzeczowo-finansowy projektu, wdrożył wyniki prac badawczo-rozwojowych poprzez rozpoczęcie produkcji innowacyjnego wyrobu i oferowanie go na sprzedaż lub świadczenie innowacyjnej usługi przez beneficjenta, charakteryzujących się co najmniej funkcjonalnościami i cechami określonymi we wniosku o dofinansowanie oraz złożył wniosek o płatność końcową.

W stanie faktycznym niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości że powódka nie złożyła wniosku o płatność końcową, a sam fakt złożenia wniosku o zmianę zakresu rzeczowego projektu nie ma w tym wypadku znaczenia. PARP nie miała bowiem obowiązku zaakceptowania powyższego wniosku, nawet gdyby rozpatrzyła go w terminie wynikającym z §18 ust. 7 umowy. Sam fakt wprowadzenia do przedmiotowej umowy przepisów regulujących możliwość zmiany umowy

nie oznaczał, iż strona pozwana miała obowiązek zawarcia umowy w przedmiocie zmiany umowy. W szczególności należy podnieść, iż w realiach niniejszej sprawy nie zachodziły obiektywne okoliczności uzasadniające zmianę umowy, w szczególności nie były to okoliczności niezależne od powódki, wręcz przeciwnie, były to bowiem wyżej wymienione okoliczności leżące wyłącznie po stronie powódki. W toku sprawy ustalono, że w toku realizacji projektu powódka nie wykazywała postępów w stosunku do terminów określonych w Harmonogramie rzeczowo-finansowym. Powyższa okoliczność nie była kwestionowana przez stronę powodową, która konsekwentnie opisywała pojawiające się problemy we współpracy z podwykonawcami oraz związane z tym wnioski do Instytucji Pośredniczącej mające na celu zmianę umowy. Właśnie te opóźnienia po stronie powódki stały się podstawą do kierowania do Instytucji Pośredniczącej wniosków o zmianę umowy.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał za zasadne wypowiedzenie przez pozwaną umowy o dofinansowanie na podstawie §16 ust. 2 pkt 3 umowy, jak również pkt 5 umowy.

Konsekwencją powyższych rozważań jest stwierdzenie zasadności rozwiązania umowy przez PARP a co za tym idzie – powstania po stronie powodowej obowiązku zwrotu wypłaconego wcześniej dofinansowania. W realiach przedmiotowej sprawy nie można uznać, że świadczenie powódki polegające na dokonaniu na rzecz PARP zwrotu dofinansowania jest świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410 k.c. Brak było zatem podstaw do zastosowania art. 411 pkt 1 kc. i uznania, że powódce przysługuje roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego spełnionego z zastrzeżeniem zwrotu.

W tym stanie rzecz powództwo podlegało oddaleniu, o czym Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, który strona pozwana wygrała w całości. Na podstawie art. 108 kpc Sąd pozostawił wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu.